

SPÓŁDZIELCA

ORGAN DLA SPÓŁDZIELNI W GEN. GUBERNATORSTWIE

Prenumerata kwartalna zł 7.50 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę pocztową. Ukazuje się 10 i 25 każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania. Warunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wysoki i 23 mm szeroki 60 gr. Pismo podstawowe Nonpareille. Szpalta tekstowa 1 mm wys. i 62 szer. zł. 3,20. Zniżone ceny ogłoszeń według cennika Nr. 3. Adres: Wydawnictwo Rolnicze, Krakau, Głazier Str. 48. Tel. Nr. 116-79 i 116-80 oraz 132-84 i 132-85.

Nr 24

25 grudnia 1943 r.

Rok III

Roczny bilans naszej pracy

Każda rzetelna praca, osobista i zbiorowa, wymaga i prosi się nawet o periodyczne uwypuklenie — choćby w sensie statystycznego zestawienia na koniec roku obliczeniowego lub kalendarzowego.

Dlatego też charakteryzuje każde szanujące się przedsiębiorstwo, a szczególnie każdą organizację społeczną — dążność do sprawozdań, ponad miarę wymogów urzędowych, w sensie przejrzystego zobrazowania postępów, nadającego się również do publicznej kontroli.

Wprawdzie nie cieszy się statystyka jako taka zbytą popularnością wśród praktyków, ale tylko wtedy, gdy uprawia „fantazję liczbową” — zamiast zużytkować nieprzekupne liczby dla celów zadostę uczynienia słusznej ambicji wydajnej pracy, przy „oczywistym” wykazaniu jej wartości.

Nie tylko chlebem żyje człowiek i nie tylko dla przeważnie skromnej pensji miesięcznej lub płacy tygodniowej — ale prawdziwą zapłatę daje uszczęśliwiający uświadomienie, że się przyczyniono do ogólnego postępu wzwyż — na jakimkolwiek odcinku się działało. W tym to sensie jest właśnie statystycznie ujęta liczba i alfabetycznie zestawiony spis, np. czasopisma, idealnym czynnikiem „bilansowania” ściśle określonego odcinka danej pozytywnej pracy.

Roczny bilans naszej pracy odnosi się raz do całokształtu reorganizacyjnego rozwoju naszej spółdzielczości, odzwierciedlonej w poszczególnych numerach i działach rocznika „Spółdzielca” — a z drugiej strony mamy na myśli obrachunek pracy, związanej z niemałymi wysiłkami całorocznymi na odcinku wydawniczo-redakcyjnym naszego czasopisma.

W obecnych czasach wojennych nie ma potrzeby specjalnego rozwodzenia się nad własną pracą, chyba tylko w sensie uwidocznienia czytelnikom opracowanych zagadnień spółdzielczych przy pomocy niemiłej produktywnego jak móżdżek „Alfabetycznego Spisu Rzeczowego”, zawierającego przejrzyste wszystko to, o czym „Spółdzielca” w przeciągu całego roku 1943 informował swych czytelników.

Taki załączony do niniejszego numeru „Spółdzielcy” spis rzeczy — o prawie 200 tytułach treściowych, jest chyba najlepszym redakcyjno-wydawniczym „bilansem” naszej pracy. Zamierza on umożliwić działaczowi spółdzielczemu szybkie i wyczerpujące przypomnienie sobie interesujących go tematów, których by inaczej w rocznym tomie „Spółdzielcy” nie łatwo odnalazł.

Tym samym wyczerpalibyśmy mniej więcej główne wytyczne rocznego bilansu naszej pracy. Trzeba by tylko jeszcze uzupełnić i uwydatnić niektóre szczegóły, szczególnie odnośnie specyficznych warunków wydawniczo-redakcyjnych, tłumaczących zewnętrzny wygląd naszego pisma.

„Wydawnictwo Rolnicze”, w ramach którego nasze pismo się ukazuje — nie szczędziło kosztów i wysiłków, by pismo nie tylko utrzymać na poprzednim wysokim poziomie — ale też by je nadal rozwinąć i udoskonalić.

Od 15-ego numeru oglądają nasi czytelnicy „Spółdzielca” w nowej szacie. Zmodernizowano tak nagłówki czasopisma, jak i tytuły rubryk działowych i to dzięki uzyskaniu nowoczesnie ujętego emblematu spółdzielczości rolniczo-handlowej. Zarazem zdecydowano się na zasadnicze przejście z druku dwukolumnowego na trzycolumnowy — wskutek czego pismo zyskało nie tylko na przejrzystości, ale nadało się do rozbudowy istniejących już i nowo założonych „działów” treściowych.

Takie nowoczesne „łamanie” pisma — przy równoczesnej instalacji nowego redaktora odpowiedzialnego za sprawy spółdzielcze — doprowadziło do utrzymania stałych i odrębnie rozplanowanych działów, dzięki którym każdorazowa treść „Spółdzielcy” znajduje swą ciągłość i stałe swe miejsce informacyjne.

W szczególności należy podkreślić, że wydawnictwo i redakcja wysyłała się w kierunku kontaktowania się osobistego z poszczególnymi placówkami spółdzielczymi przy pomocy nowozałożonego działu „Wzorowe Warsztaty Pracy”. Te opisy i wywiady czynią pismo bardziej interesujące i żywe — działając zarazem

na poszczególne placówki ambicyjnie podniecająco.

Do wszystkiego powyższego dochodzi jeszcze jeden głębszy sens całej pracy „Spółdzielcy” — jeżeli sobie postawimy pytanie, dlaczego właśnie „Spółdzielca” ukazuje się w tej szacie.

Odpowiedź na to pytanie nie może brzmieć inaczej, jak tylko tak, że istota i wygląd zewnętrzny „Spółdzielcy” łączy się bezpośrednio z uznaniem dla działalności naszej spółdzielczości, stojącej na usługach wyżywienia ludności w G. C.

Zatem wolno chyba „Spółdzielcy” spojrzeć wstecz na rok 1943 z wewnętrznym zadowoleniem, w poczuciu dodatniego rozwijania się — w podobny sposób, jak to się dzieje w całej spółdzielczości na przykład na odcinku mleczarstwa, o czym donosi bezstronnie, bo „statystycznie” nasz następny sumaryczny referat o działalności spółdzielni za III kwartał 1943 r.

Z TREŚCI:

	str.
Roczny bilans naszej pracy . . .	553
Trzeci kwartał działalności spółdzielni	554
Reorganizacyjny rzut oka wstecz	555
Spółdzielczość różna w okr. warszawskim, lubelskim, radomskim i lwowskim . . .	556
Górska gospodarka mleczna . . .	557
Spółdzielnia roln.-handl. „Ski-ba” w Tymbarku	558
Dobrodziejstwo ubezpieczeń . . .	559
Składki dla Grupy Gł. Wyżyw. i Rol. w Izbie Cen	560
Opłaty za magazynowanie owoców	561
Europejskie plany rolniczo-spółdzielcze	562
80 tys. spółdzielni Reiffeisenowskich	564
Alfabetyczny spis rocznika spis 1943	565-572

Trzeci kwartał działalności Spółdzielni

Zarząd Główny Związku Rewizyjnego Spółdzielni w GG. opracowuje kwartalne zestawienie o najważniejszych działach pracy spółdzielczej — publikując dla potrzeb wewnętrznych, odnośnie „Biuletynu Statystyczne”.

Te kwartalne sprawozdania umożliwiają każdej spółdzielni zorientowanie się w ogólnym rozwoju gospodarczym całokształtu pracy spółdzielczej, w której biorą na swym odcinku odpowiedni udział.

„Spółdzielca” korzysta w regularnych odstępach czasu z tych sprawozdań, dla umożliwienia wglądu w całokształt gospodarki spółdzielczej nie tylko odnośnym władzom spółdzielczym, ale też szerokim rzeszom naszych czytelników.

Rezygnujemy z podawania szczegółowego i tabelarycznego reprodukcji owych zestawień statystycznych, a ograniczamy się do przytoczenia najbardziej pouczających i ciekawych danych z 5-ciu głównych dziedzin ostatniego sprawozdania — zaoszczędzając tym samym mniej wtajemniczonym w statystykę czytelnikom szybkie pouczenie się i zapamiętanie tego, co dla własnej oświaty każdy spółdzielca wiedzieć powinien, odnośnie rozwoju nie tylko własnego podwórka, ale też całokształtu organizacji, do której należy.

I. Zestawienie statystyczne ilości spółdzielni w dniu 30-go września — wykazuje we wszystkich rodzajach spółdzielczości 2.294 spółdzielni. Z tego obejmuje spółdzielczość kredytowa 1.170 Spółników, spółdzielczość mleczarska 518 Spółników, spółdzielczość rolniczo-handlowa 476 — spółdzielczość rzemieślnicza 35 — różnych 92 — central gospodarczych 3.

Według Okręgów wykazuje Krakowskie: 81 spółdzielni — Lubelskie: 409 — Lwowskie: 110 — Radomskie: 354 — Warszawskie 437.

1 stycznia 1943 było wszystkich spółdzielni czynnych 2.269, czyli wzrosła ich ilość w przeciągu 3-ch kwartałów o 25 spółdzielni.

II. Zestawienie pracowników Związku wykazuje w dniu 30 września 1943 w całości 316 członków.

Było ich w Krakowskim: 62 — w Lubelskim: 52 — we Lwowskim: 21 — w Radomskim: 49 — Warszawskim: 53 — w Związkach Okręgowych razem: 237 — w Centrali handlowej: 79.

Wobec zwiększenia się ilości spółdzielni, zwiększyła się też ilość pracowników o 27 w przeciągu tych 3-ch kwartałów.

III. Sprawozdanie z czynności wyjazdowych do Spółdzielni związkowych, wykazuje we wszystkich 5-ciu Okręgowych Związkach Rewizyjnych 62 % urzędowo rewidowanych spółdzielni.

W dziale Spółdzielni Rolniczo-Handlowych było takich czynności rewizyjnych 56.6 %, w Dziale Spółdzielni Mleczarskich było 60.9 % — w Dziale Spółdzielni oszczędnościowo — pożyczkowych było 65.1 %.

Specjalnie interesującą rubryką tego sprawozdania jest obliczenie czynności wyjazdowych. Warto przytoczyć udział odwiedzin poszczególnych spółdzielni ze strony organów nadzorczych. Takich od-

wiedzin było, na 588 spółdzielni w krakowskim, przy 11 rewidentach: 62, prócz 155-ciu innych pracach dojazdowych.

W Lubelskim było tego samego rodzaju czynności, przy 185-ciu spółdzielniach i 4-ru rewidentach: 63 względnie 71 prac wyjazdowych.

W Warszawskim było, przy 194-ru spółdzielniach i 5-ciu rewidentach: 100 odwiedzin, względnie 82 czynności prac dojazdowych.

IV. Zestawienie danych Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowych wykazuje w dniu 30 września 1943 r. w całości 1092 czynnych placówek oszczędnościowo-pożyczkowych, względnie kredytowych. W Krakowskim było ich 579 — w Lubelskim 150 — we Lwowskim 2 — w Radomskim 184 — w Warszawskim 178. W likwidacji znajduje się 39 takich spółdzielni, nie czynnych jest 38. Z poszczególnych ciekawych danych tych zestawień przytaczamy udzielane pożyczki i pozostałości „winien” na rachunkach bieżących w tys. złotych. W Krakowskim było tegoż: 2.163.2 — w Lubelskim: 410.0 — w Lwowskim: 12.0 — w Radomskim: 1.151.0 — w Warszawskim: 2.249.5. W całości wynoszą te rachunki nowe, (też we wkładach oszczędnościowych, oraz pozostałości „ma”) 25.778.6 — względnie, przy doliczeniu też pożyczek i pozostałości „winien”, wkładów oszczędnościowych oraz pozostałości „ma” na rachunkach bieżących: 27.375.3 tysięcy złotych.

V. Zestawienie najważniejszych danych z działalności spółdzielni mleczarskich za III-ci kwartał 1943 r. — przy porównaniu z III-cim kwartałem 1942 r. — wykazuje następujące cyfry. Ilość spółdzielni mleczarskich wynosiła w roku 1943, z końcem III-go kwartału o 12 placówek więcej, niż w roku 1942, mianowicie 518 placówek. W Krakowskim było ich ostatnio wszystkich 171, ale czynnych 130, — w Lubelskim wszystkich 102, ale czynnych 78, — w Radomskim 85, wzgl. 87, — w Warszawskim 147, względnie 87. W całości, jak mówiono, 518 — chociaż w pełni czynnych jest 385 spółdzielni mleczarskich.

W tych spółdzielniach dostarczono mleka wszędzie prawie o 30% więcej niż w roku poprzednim. W szczególności wykazuje Krakowskie 42% więcej, (licząc rok 1942 jako 100 a trzy kwartały w roku 1943 jako 142). W tym samym stosunku wykazuje Lubelskie o 54% więcej, — Lwowskie 42% więcej, — Radomskie 113% więcej, — Warszawskie o 23% więcej. Pod względem wartości spieniężenia przedstawia się la zwyżka w Krakowskim o 44%, w Lubelskim o 76%, w Lwowskim o 100%, w Radomskim o 22%, w Warszawskim 32% — w całości o 47%.

VI. Zestawienie najważniejszych danych z działalności Spółdzielni Roln. Handl. za I-szy kwartał 1943/44, wykazuje, w porównaniu z I-szym kwartałem roku 1942/43, następujące cyfry:

Wszystkich spółdzielni roln. handl. razem było w ostatnim kwartale 476 czyli

o 66 więcej, niż w roku 1942/43. O ile jednak chodzi o czynne spółdzielnie, to jest ich obecnie w istocie o 80 więcej, bo czynnych jest obecnie 451. W likwidacji znajduje się 25.

Powiatowych spółdzielni rolniczo-handlowych było 39, — rejonowych spółdzielni 156, a lokalnych S. R. H. 256.

W Krakowskim było czynnych Powiatowych Spółdzielni roln. handl. 10, — rejonowych 32, — lokalnych 133, — w całości o 6 więcej, niż w roku ubiegłym.

W Lubelskim było czynnych spółdzielni powiatowych roln. handl. 10, — rejonowych spółdzielni roln. handl. 36, — lokalnych spółdzielni roln. handl. 47. W całości o 14-cie więcej, niż w tym samym czasie roku ubiegłego.

We Lwowskim Okręgu mamy czynnych rejonowych Spółdzielni roln. handl. 30, — lokalnych 68, — razem o 52 spółdzielnie więcej (naturalnie odnosi się to do spółdzielni Polskiego Związku Rewizyjnego).

W radomskim Okręgu mamy czynnych spółdzielni powiatowych roln. handl. 10, rejonowych spółdzielni roln. handl. 23, — lokalnych 1. W całości o 12 więcej, niż w okresie przelotycznym.

**Spółdzielnie
oświadczają opieką
wszystkie
maszyny
rolnicze,
by zadość uczynić
wymogom
Waszych członków!**

W warszawskim Okręgu mamy czynnych powiatowych spółdzielni roln. handl. 9, — rejonowych sp. r. h. 35, — lokalnych 7. — W całości o 12-cie więcej, niż w tym samym czasie obrachunkowym zeszłego roku.

Jak z powyższego zestawienia widzimy wykazują spółdzielnie rolniczo-handlowe, tak pod względem ilościowym jak i pod względem obrotów i wpłaconych względnie zadeklarowanych udziałów, bardzo znaczny wzrost.

W całości dają poprzednio przytoczone wyciągi z ostatniego Biuletynu Statystycznego za III-ci kwartał 1943 r. bardzo dobry obraz coraz bardziej rozwijającej i konsolidującej się spółdzielczości w GG.

Reorganizacyjny rzut oka wstecz

Rok 1943 stanowi zasadniczy krok naprzód w dziejach koniecznej racjonalizacji organizacji spółdzielczej w G.G.

Warto przypomnieć sobie i zsumować wszystkie te zarządzenia, dążące do racjonalnego ujednolicenia całej tak ważnej dla wyżywienia kraju spółdzielczości rolniczo-handlowej oraz związane z tym poczynania reorganizacyjne w całokształcie spółdzielczości w G.G.

10-go sierpnia 1943 w numerze 15-tym „Spółdzielcy” ukazał się prócz zasadniczego zarządzenia o spółdzielniach spożywczych „Społem”, cały szereg zarządzeń odnoszących się do nowej fazy organizacyjnej spółdzielni rolniczych.

Pierwsze z tych zarządzeń daje wyraźne ramy organizacyjne dla dotychczasowych spółdzielni „Społem”.

Postanawia to zarządzenie zmianę wszystkich wiejskich spółdzielni spożywców na powszechne spółdzielnie rolniczo-handlowe, — względnie fuzję kilku takich spółdzielni na jednym terenie w jedną — lub też połączenie z istniejącą spółdzielnią rejonową lub powiatową.

Wyjęte są z tego zarządzenia spółdzielnie „Społem” w miastach: Kraków, Warszawa, Lublin i Radom.

Pozostaje też nadal Centrala Handlowa „Społem” wraz z jej delegaturami okręgowymi i oddziałami powiatowymi. Centrala Handlowa „Społem” będzie w przyszłości służyć jako Hurtownia artykułów użytkowych, dla równomiernego obdziałania wszystkich spółdzielni nowo powstającego bloku spółdzielni rolniczych.

Praktyczne wykonanie tej reorganizacji umożliwiają dwa następne zarządzenia, odnoszące się do „ograniczeń spółdzielni” i do „łączenia spółdzielni”.

W przeciwstawieniu do dotychczasowej praktyki, z chwilą wejścia w życie powyższego zarządzenia zawiesza się w zasadzie odbywanie walnych zgromadzeń członków.

To podstawowe zarządzenie pociąga za sobą przekazanie uprawnień przysługujących walnemu zgromadzeniu Radzie Nadzorczej.

Wobec członków Rady Nadzorczej przejmuje uprawnienia Walnego Zgromadzenia Komisarz Państwowej Rady Spółdzielczej.

Jest on przede wszystkim uprawniony do powołania i odwołania członków Rady Nadzorczej. Okres urzędowania członków Rady Nadzorczej przedłuża się aż do dokonania nowego wyboru na następnym zgromadzeniu członków spółdzielni.

Komisarz Państwowej Rady Spółdzielczej może dalej w poszczególnym wypadku, lub grupami zabronić ogłoszenia bilansów. W odniesieniu do spółdzielni kredytowych należy tu uzyskać zgodę Urzędu Nadzoru Bankowego.

Przejęcie przez Radę Nadzorczą uprawnień Walnego Zgromadzenia ograniczone jest zastrzeżeniem, że takie uchwały,

które dawniej uzależnione były od znacznej większości Zgromadzenia członków lub od przestrzegania innych formalnych przepisów — wymagają zatwierdzenia K. P. R. S. Wreszcie może Komisarz P. R. S. przekazać powzięte uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Radzie Nadzorczej następnemu Zgromadzeniu członków. Powyższe zarządzenia, jak widać, mają na celu zrationalizowanie warunków pracy w spółdzielniach.

Przez nie otwartą zostaje droga do stworzenia nowej racjonalnej, na zdrowych zasadach opartej sieci spółdzielni. Została taka już od dłuższego czasu szczegółowo przygotowana i opracowana przez Komisarzy Okręgowych Związków w Krakowie, Warszawie, Lublinie i Radomiu. Czynnymi pozostaną tylko te placówki, które ta sieć przewiduje. Reszta ulega połączeniu z istniejącymi już na miejscu spółdzielni rolniczo-handlowymi, wzgl. zostaną one reorganizowane przez nadanie im nowego statutu.

Statut ten wnosi kilka zasadniczych zmian w dotychczasowy układ stosunków, zmieniając przede wszystkim firmę spółdzielni na „Powszechną Spółdzielnię Rolniczo-Handlową”. Poza tym — gdy dotychczas zajmowały się spółdzielnie „Społem” wyłączanie sprzedaży artykułów pierwszej potrzeby — obecnie, w myśl nowego statutu, zajmować się one będą nie tylko sprzedażą, ale również skupem rolniczym.

Następne zarządzenie Komisarza Państwowej Rady Spółdzielczej ustala podwyższenie obecnie zbyt niskiego udziału członków do wysokości przynajmniej złotych 100.—. Zatem — będzie na wsi najniższą komórką bloku spółdzielni rolniczych Powszechna Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa.

Współdziałać ona będzie z nadrzędną jej spółdzielnią rejonową lub powiatową, co do których nie są w statutach przewidziane zasadnicze zmiany. Od spółdzielni rejonowej, względnie powiatowej otrzymuje Powszechna Spółdzielnia rolniczo-handlowa towary, względnie wykonuje zlecenia w zakresie skupu.

Wszystkie te Spółdzielnie współpracują z Centralnym Urzędem Rolniczym (Landwirtschaftliche Zentralstelle), oraz z Centralą Handlową „Społem”, która obecnie obdzielać winna równomiernie wszystkie spółdzielnie bloku spółdzielni rolniczych.

Swoje powiązanie znajdują wszystkie powyższe organizacje w jednym Związku Rewizyjnym, który na terenie Generalnego Gubernatorstwa, nie wyłączając Dystryktu Galicja, działa poprzez Okręgowe Związki w Krakowie,

Warszawie, Lublinie, Radomiu i Lwowie.

Powyższy plan organizacyjny uzupełniał następujący plan finansowy: Na dzień 31. 3. 1943 obliczono wszystkich członków nowego bloku na ilość około milion dwustu tysięcy.

By nie liczyć członków podwójnie, przyjmuje się w planie finansowym jeden milion sto tysięcy udziałowców.

Ustalając jeden udział w wysokości przynajmniej zł 100.—, przewidziane jest zebranie kapitału udziałowego w wysokości około 110 000 000.— zł. W szczególności przypada na powszechne spółdzielnie rolniczo-handlowe, przy 350 000 członków, około 35 000 000.— zł — na spółdzielnie rejonowe, przy 330 000 członków około 33 milionów złotych, zaś — na spółdzielnie powiatowe przy 430 000 członków, około 43 miliony złotych.

Kapitał ten nie pozostaje jednak w całości w obrocie danej grupy spółdzielni. Powszechne Spółdzielnie Rolniczo-Handlowe zobowiązane są zadeklarować 30 % swego kapitału udziałowego, w rejonowej spółdzielni, zaś dalsze 30 % w Centrali Handlowej „Społem” — tu jednak tylko 15 % odprowadzają gotówką, resztę 15 % zaliczy Centrala Handlowa „Społem” jak powyżej.

Ten rzut oka wstecz na tak ważne przeobrażenia organizacyjne uwypukla wielkie znaczenie roku 1943 w życiu i rozwoju naszej spółdzielczości.

100000
Spółdzielni

w Generalnym Gubernatorstwie
stoi w służbie

zabezpieczenia
wyżywienia ludności

Spółdzielczość „Różna” w Okręgu Warszawskim, Lubelskim, Radomskim i Lwowskim

W numerze poprzednim „Spółdzielcy” podaliśmy ogólne dane o spółdzielczości „Różnej” Okręgu krakowskiego, — obecnie podajemy, według zestawienia odpowiedniego referatu Związku Rewizyjnego, sumaryczne zestawienie „różnych” spółdzielni Okręgu: Warszawskiego, Lubelskiego, Radomskiego i Lwowskiego. Najmniej spółdzielni „Różnych” wykazuje Okręg Lwowski, jest tam — oprócz spółdzielni rolniczo-handlowych — jeszcze „Spółdzielnia Leśników” i „Spółdzielnia Inżynierów Melioracyjnych”.

Spółdzielnie „Różne” Okręgu warszawskiego obejmują 31 placówek o czterech zasadniczych rodzajach, a mianowicie:

I. Spółdzielnie Przetwórcze i Zielarskie

1. Sp-nia Piekarzy „Ziarno”, Warszawa.
2. Sp-nia Pszczelarsko-Ogrodnicza, Siedlce.
3. Warszawska Sp-nia Warzywników, Warszawa.

II. Spółdzielnie Pracy

1. Sp-nia Pracy „Spółnota”, Warszawa.
2. Spółdzielcza Praca, Ogrodzieniec.

III. Spółdzielnie Rzemieślników

1. Zrzeszenie Szewców Chrześcijan im. Kilińskiego, Warszawa.
2. Sp-nia Szewców Chrześcijan, Sochaczew.
3. Sp-nia Kuśnierska, Sokołów Podlaski.
4. Sp-nia Artyst. Rzemieśl. „Wars”, Warszawa.

IV. Spółdzielnie Różne

1. „Wspólny Zakup” Chrześc. Hurtownia Kupiecka, Warszawa.
2. „Żywność i Odzienie”, Sp.-Handl., Warszawa.
3. Hurtownia Sp-cza, Warszawa-Wawer.
4. „Rola” Sp-nia Handl. Zarobk. Gosp., Warszawa.
5. „Rozwój” Sp-nia Zarobk. Gosp., Warszawa.
6. „Wymiana” Sp-nia Handlowa, Warszawa.
7. „Spak”, Warszawa.
8. Sp-nia Aprowizacyjna Przemysłu Gosp. Warszawa.
9. Koop. Chrześcijańska Przemysłu Cukierniczego i Kawiarnianego, Warszawa.
10. Sp-nia Cukiernicza, Warszawa.
11. Centrala Gospodarczej Organizacji Chałupniczej, Warszawa.
12. „Zubr” Chrześc. Sp-nia Rzeźn. i Wędl., Warszawa.
13. Sp-nia Zaopatr. Pracown. Komis. Zarząd. Nieruchom., Warszawa.
14. Techniczno-leśne Biuro Handlowe, Warszawa.
15. Warszawska Sp-nia Rybacka, Warszawa.
16. Centrala Spółdz. Producentów Ryb., Warszawa.

17. Poleska Sp-nia Rybacka, Warszawa.
18. Książnica dla Rolników, Warszawa.
19. Spółdz. Centrala Zakupów Aptekarzy, Warszawa.
20. Przemysł Ludowy, Warszawa.
21. Len Wileński, Warszawa.
22. Podlaski Przemysł Ludowy, Siedlce.
23. Centrala Przemysłu Skórzanego, Warszawa.
24. „Odbudowa” Sp-nia Budowlana, Łowicz.
25. Sp-nia Budowlana, Łowicz.
26. Sp-nia Budowlana, Wiśniew.
27. Grupa Techniczna, Warszawa.
28. Sp-cze Zakłady Mechaniczne, Warszawa.
29. Polskie Elektrownie, Warszawa.
30. Sp-cze Wytwórnice „If”, Warszawa.
31. „Technika” Warszawska Koop. Mieszkaniowa, Warszawa.

Okręg Radomski wykazuje 19 spółdzielni „Różnych”, a mianowicie:

I. Spółdzielnie Przetwórcze i Zielarskie

1. Sp-nia Owocarsko-Warzywnicza, Dwi-kozy.
2. Sp-nia Zielarsko-Owocarska „Witamina”, Garbatka.
3. Sp-nia Przetwórnia Wełny, Przedbórz.
4. Sp-nia Wełniarska „Rüno”, Wolbórz.
5. Sp-nia Lniarska, Wolanów.

II. Spółdzielnie Pracy

1. Sp-nia Przem. Drzewnego, Łączna.
2. Sp-nia Pracy dla Eksploatacji Czerwonego Piaskowca, Tumlin.

III. Spółdzielnie Rzemieślników

1. Sp-nia „Bazar Rzemiosła”, Kielce.
2. Sp-nia Wytwórcza „Rzemiosło”, Radom.
3. Sp-nia Szewców Chrześcijan, Bodzentyn.

4. Sp-nia Szewców Chrześcijan, Kielce.
5. Sp-nia Szewców i Cholewkarzy, Ostrowiec.
6. Sp-nia Szewców „Unia”, Radom.
7. Sp-nia Szewców „Lech”, Staszów.
8. Sp-nia Krawców i Kuśnierzy, Kielce.
9. Sp-nia Tkackiego Przemysłu Lud., Rzeczyca.

IV. Spółdzielnie Różne

1. Sp-nia Zbytu Inwentarza Żywego, Opatów.
2. Sp-nia Zbytu Prod. Gosp. Wiejskiego, Sandomierz.
3. Sp-nia Przemysłu Chałupn., Starachowice.
4. Sp-nia Zdrowia „Samopomoc”, Odrowąż.
5. Centrala Handlowa Przem. Ludow. i Chałupn., Starachowice.

Okręg Lubelski wykazuje 11 spółdzielni „Różnych”, a mianowicie:

I. Spółdzielnie Przetwórcze i Zielarskie

1. „Apis” Sp-nia Handlowo-Przetwórcza, Lublin.
2. Sp-nia Owocarsko-Warzywnicza, Motycz.
3. Sp-nia Owocarska „Ogrodnik”, Nałęczów.
4. Sp-nia Zarobkowo-Gospodarcza „Praca”, Annopol.
5. Sp-nia Producentów Warzyw, Terespol.

II. Spółdzielnie Rzemieślników

6. „Przemysł Ludowy”, Spółdzielnia z o. u., Lublin.
7. Sp-nia Wytwórców Koszykarskich, Krzeszów.
8. Sp-nia Szewska, Kraśnik.
9. Chrześcijańska Sp-nia Handlowo-Przetwórcza Rymarzy i Siodlarzy, Lublin.
10. „Obst. u. Gemüse” Verwertung Genossenschaft, Lublin.

III. Spółdzielnie Różne

11. Lubelska Spółdzielnia Rybacka, Lublin.

Rozwój spółdzielczości ogrodniczej

Jak donosi prasa codzienna założono ostatnio w Lublinie „Spółdzielnię Ogrodniczą”. Jest to organizacja, która opiera się na ośrodkach i przedsiębiorstwach Handlu Wschodniego, w szczególności na przetwórnictwach ogrodniczo-owocowych. Podczas zebrania inauguracyjnego oświadczył kierownik Oddziału Wyżywienia i Rolnictwa Dystryktu Lublin, że w dziedzinie owocarstwa i jarzyn istnieją jeszcze całkiem wyjątkowe możliwości rozwojowe. Drugi przedstawiciel władzy rolniczej omawiał cele i zadania nowej spółdzielni. Podkreślił on, że teren lubelski stanowi już od dłuższego czasu obszar dobrze zagospodarowany pod względem owocarstwa, ale mrozy lat 1939/40 i 1941/42 spowodowały znaczne szkody w stanie drzew owocowych.

By ponownie dźwignąć wzwyż produkcję owoców i jarzyn, tak ilościowo, jak i jakościowo, staje się koniecznym planowa gospodarka, której właśnie służyć ma nowo założona spółdzielnia.

Przed wszystkim chodzi o racjonalne rozdzielanie artykułów, niezbędnych dla szkółek owocowych — niemniej koniecznym jest bardzo szybkie rozmnożenie wszelkiego rodzaju jagód — wszystko dostosowane do potrzeb zbytu i przetwórstwa. Zarazem staje się potrzebnym planowa ochrona owocarsko-jarzynowa przy pomocy nowoczesnych maszyn ogrodniczych.

Nowo założona spółdzielnia stworzona została jako wyraz uznania dla działalności spółdzielczej w ogóle — by podkreślić zasadniczą bezinteresowność tej akcji, szczególnie w stosunku do poje-

dynicznych wiejskich producentów, przy dostarczaniu im bezzarzutnych materiałów siewnych oraz sadzonek plantacyjnych.

Podkreślono, że sama spółdzielnia, jako taka, zakończy swoją działalność z chwilą, gdy wytknięte jej ogólno-gospodarcze cele zostaną osiągnięte. Kierownictwo spółdzielni spoczywa w rękach specjalisty ogrodniczego.

W ramach uroczystości założycielskich odbyła się również wystawa, mająca naocześnie przedstawić, jakie można w ogrodnictwie i owocarstwie osiągnąć rezultaty przy odpowiedniej planowej gospodarce.

Ze względu na fakt, że dystrykt lubelski zajmuje 1,5% swego obszaru pod uprawę owoców i jarzyn — podczas gdy reszta Generalnego Gubernatorstwa wykazuje zaledwie 1,2% — nadaje się właśnie dystrykt lubelski szczególnie do krzewienia tam spółdzielczości ogrodniczej.

Zarazem łączy się z powiększoną produkcją owoców i jarzyn też konieczność powiększenia potencjału przetwórczego, szczególnie w kierunku wyrobu konserw, marmelad i suszonych jarzyn — do czego dochodzą dziś też bardzo aktualne i dochodowe możliwości nowych metod niskiego chłodzenia owoców i jarzyn w słanie świeżym.

W związku z tą wiadomością o nowo powstałej spółdzielni ogrodniczej w Lubelskim, przeznaczonej w pierwszym rzędzie dla wyższych celów planowania gospodarki owocarsko-jarzynowej — przytaczamy poniżej, według broszury Stanisława Miłkowskiego (Warszawa 1939, nakładem Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo Gospodarczych), — ogólny stan spółdzielczości ogrodniczej na terenie GG. — ograniczając się naturalnie tylko do zagadnień obecnie aktualnych i ogólnie interesujących.

Autor przyznaje na wstępie, że organizacja zbytu i przetwórstwa produktów rolnych nie stała u nas na odpowiednim poziomie. Wysiłki spółdzielczości w tym kierunku były również znikome w porównaniu do artykułów rolniczo-masowych, tak w sensie produkcji, jak i przetwórstwa.

Spółdzielcza działalność na odcinku ogrodniczym natrafiała i natrafia nadal na tę zasadniczą trudność, że jej przedmiot działania jest wybitnie specjalny, znajdując się przeważnie w rękach prywatnych pośredników. W gałęzi produkcji oraz handlu, szczególnie owoców, szkodzi najbardziej dezorganizacja.

Dalej trzeba zaznaczyć, że nie ma pod względem ogrodnictwa u nas bynajmniej żadnej nadprodukcji — na odwrót zaś są nadzwyczajne widoki, tak klimatyczne, jak i rolnicze w tym kierunku.

Zamiast tradycyjnego oddawania sadów w dzierżawę lub sprzedaży owoców na pniu — należałoby jak najliczniej stwarzać spółdzielnie ogrodnicze, które od razu zapobiegają następującym przyczynom złego stanu rzeczy, mianowicie: brakowi gotówki, brakowi umiejętności ogrodniczej, brakowi rynku zbytu, brakowi zabezpieczeń na wypadek ryzyka klimatycznego oraz niemożności zbytu

owoców gorszej jakości w mniejszej ilości.

Przed wszystkim jednak zdolną jest jedynie spółdzielnia uchronić producenta owoców i jarzyn od wyżysku pośredników względnie dzierżawców.

Spółdzielnie ogrodnicze mogą występować w różnych kombinacjach — albo jako czyste spółdzielnie dla zbytu bądź to owoców, bądź to jarzyn, — albo w obu kierunkach — względnie jako spółdzielnie o charakterze mieszanym dla zbytu i przetwórstwa owocarsko-jarzynowego.

Warunki organizacyjne dla takich spółdzielni owocarsko-jarzynowych są naturalnie identyczne z warunkami ogólnie obowiązującymi każdą spółdzielnię.

Zasady i metody działania spółdzielni ogrodniczych muszą być z natury rzeczy

nieustalone, albowiem znajdujemy się wobec tego typu spółdzielni w stadium początkowym.

Przy rozpatrywaniu warunków powstania, działania spółdzielni ogrodniczych — nie biorąc na razie pod uwagę warunków wojennych — trzeba z przyczyn zasadniczych główny nacisk kłaść na spółdzielczość czysto owocarską, mającą też dziś największe znaczenie jako czynnik nie tylko spożywczy, ale też zdrowotny (witaminy!).

Same warunki działania takiej spółdzielni owocarskiej będziemy mieli sposobność omówić na przykładzie najbardziej głośniejszej w GG. „Podhalańskiej Spółdzielni Owocarsko-Warzywniczej“ w Tymbarku w jednym z następnych numerów „Spółdzielcy“.

Górska Gospodarka mleczna

Dostosowanie się rolnika oraz jego sposobu prowadzenia gospodarki do właściwości klimatu i gleby nie występuje nigdzie tak silnie na jaw, jak właśnie w górach, gdzie ów rolnik w twardej walce przeciwko skrajnym gwałtownościom natury wytwarza także i na wielkich wysokościach ważne produkty, dzięki wykorzystaniu silnie eksponowanych powierzchni. Na specjalne zainteresowanie zasługują tutaj hale tatrzańskie, położone mniej więcej od 1200—1800 metrów nad poziomem morza. Ta wysokość zezwala na wykorzystanie owych łąk górskich drogą ich spasaniania przez owce i bydło rogate, na ogół jednak tylko w czasie od połowy maja do początku, względnie do połowy września. Przedtem i potem pobyt zwierząt na halach staje się niemożliwy na skutek zimnych nocy oraz opadów śnieżnych.

Jakość paszy łąk halowych jest bardzo wysoka, jako że większość roślin tam rosnących odznacza się dużym stopniem lekkostrawności oraz wysoką zawartością białka. Z drugiej jednak strony ilość paszy, rosnącej tam na jednolitej powierzchni, jest znacznie niższa, aniżeli na równinach, tak że na halach na daną ilość bydła trzeba przewidzieć większą powierzchnię pastwiskową.

Zainicjowany ostatnio przez Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa trzydniowy obchód hal przez doradców państwowych GG dotyczył zarządzeń i środków w sprawie zwiększenia wytwórczości halnej. W tym kierunku da się jeszcze dokonać pewnych ulepszeń, jak na to wyraźnie wskazuje sukces wcześniej zarządzonych prac, przeprowadzonych przez pracowników rolniczych starostwa nowotarskiego.

Tu, tak jak wszędzie w rolnictwie, wszelkie zarządzenia ulepszające muszą być zaczęte od gleby, tylko że na skutek komunikacyjno-technicznej odrębności hal ich wysokogórskiego położenia środki oraz metody pracy, mogące być tutaj zastosowane, są zupełnie różne od stosowanych na jakimś gospodarstwie rolnym na równinach. Dla zaopatrzenia gleby w potrzebny nawóz, koszarowanie owiec jest tutaj jedynym środkiem do

zastosowania. Te koszary, dostosowane do wielkości stada owczego — oblicza się mniej więcej od 1½ do 2 m² na owcę — są przenośne i zmieniają codziennie swoje miejsce postoju. W ten sposób według poprzednio ułożonego planu będzie się nawoziło powierzchnie pastwiskowe w określonej kolejności miejsc. Odpowiednie przeprowadzenie tego sposobu postępowania pozwala na rozeznanie widocznego sukcesu w postaci poprawy wzrostu roślin oraz silniejszego ich skupienia.

Rokrocznie wpływy atmosferyczne oraz lawiny sprowadzają w doliny górskie wielkie masy kamieni, pokrywające często poważną ilość powierzchni oraz wpływając na jej wydajność glebową.

Tutaj musi wkroczyć do akcji planowo kierowana wspólna praca wszystkich korzystających z hal, celem przeprowadzenia usuwania kamieni. Przy pomocy silnych sani drewnianych, zaprzęgniętych w woły, usuwa się głazy z partii pastwiskowych. Płynny śnieżny obmurowanie się poprzecznymi zaporami kamiennymi, aby zapobiec w ten sposób dalszemu staczaniu się głazów.

Stada owiec, korzystające z hal, zasługują również na specjalną opiekę hodowlaną. Na terenie całego łańcucha Karpat jest rozprzestrzeniony ten sam gatunek owiec. W Tatrach spotykamy prawie wyłącznie jego odmianę białą, podczas gdy obszar rozprzestrzeniania się odmiany czarnej leży bardziej na wschód.

Gatunek ów przedstawia rasę krajową, dobrze przystosowaną do warunków klimatycznych i glebowych, oraz wyróżniającą się wysoką płodnością i dostateczną wydajnością mleczną i wełnistą.

Utrzymanie owej wydajności oraz jej zwiększenie, co odbywa się w gminach przez wybór oraz doprowadzanie licencjonowanych tryków, jest celem wszystkich przedsięwzięć hodowlanych. Siła zdrowotna owej rasy musi być przy tym bezwzględnie zachowana.

Zużytkowanie produkcji

Odległość komunikacyjna hal oraz brak dróg kołowych sprawiają, że jakaś centralna przeróbka uzyskiwanego co-

dziennie mleka jest niemożliwa. Bacowie wraz z juhasami muszą dlatego przeraabiać mleko owcze i krowie na miejscu. Z tego też względu wyrób sera przedstawia specjalnie ważną gałąź bocznej gospodarki halowej. Wytwarza się tu rozmaite gatunki sera miękkiego, jak również i ser twardy. Ostatnio, dla zwiększenia ich wytrzymałości, przeprowadza się także, pod koniec procesu przerobkowego, wędzenie serów. Prawie każda hala posiada w tym celu wędzarnię.

Wszystkie produkty, wytwarzane z mleka owczego, należy traktować z uwagą na ich wysoką zawartość tłuszczu oraz dobry smak, jak wysokowartościowe przyczynki do gospodarki żywienia. Celem sprowadzenia na równomierny poziom dotychczasowej silnie zróżnicowanej jakości produktów z poszczególnych hal, planuje się założenie szkół serowniczych. Osiągnię się przez to w przyszłości nie tylko intensywniejsze wykorzystanie mleka, lecz także produk-

cja szlachetnych gatunków sera zyska przy tym na rozpowszechnieniu się.

Oprócz tych wyrobów dostarczają owce, chowane na halach, mniej więcej 1,2 kg wełny na sztukę, oraz rokrocznie wydają na świat jedno do dwóch jagniąt, które częściowo służą celom hodowlanym, zaś częściowo przeznaczają się na tuczenie. Wszystkie te rozmaite produkty, zdobywane wśród najcięższych warunków tworzą znaczny przyczynek dla gospodarki żywienia tego obszaru.

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „Skiba” w Tymbarku

Spółdzielczość stoi człowiekiem. Na dowód tej kardynalnej zasady dla owocnej działalności spółdzielczej może służyć cały szereg dziś wspaniale rozwiniętych spółdzielni, które powstały prawie że z niczego — które zawdzięczają swe powstanie i swój rozrost kilku dzielnym jednostkom, oddającym pracę swego życia dla dobra swych ziomków.

Klasyycznym przykładem takiego rozwoju jest ośrodek różnorodnej pracy spółdzielczej Tymbark.

Podhalańskie to miasteczko, a właściwie gmina zbiorowa Tymbark — o około 4000 mieszkańców — nie posiada, prócz zdrowego powietrza, prawie nic, co by mogło predestynować na ośrodek przemysłowy. A przecież znajduje się dziś Tymbark na ustach wszystkich w G. G., że względu na wielotysięczne wydanie plakatu propagandowego, z gmachem owocarni spółdzielczej w pośrodku.

Było tak istotnie, że nieurodzajna gleba podhalańska oraz niekorzystne warunki klimatyczne zmuszały tamtejszą ludność, do niedawna jeszcze, do prowadzenia życia wiejskiego. Aż znaleźli się ludzie, wyrosli z tej ziemi, odpowiednio uświadomieni i wykształceni, umiejscowieni to miasteczko wyrwać z letargu i pchnąć na jedynie zbawienną drogę spółdzielczości.

I tak powstała Tymbarczka Kasa Stefczyka, Spółdzielnia Mleczarska, Kółko Rolnicze, Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „Skiba” i nareszcie duma Tymbarku i całego G. G.: „Podhalańska Spółdzielnia Owocarsko - Warzywnicza” — pobieżnie nazwana Owocarnia, względnie Fabryka Przetworów Owocowych w Tymbarku.

O tej Owocarni i jej dziejach napiszemy w następnym numerze osobne, obszernie sprawozdanie — szczególnie w związku z sensacyjną innowacją tej przetwórczej spółdzielczej mianowicie z okazji tworzenia fabryki spirytusu przy zużytkowaniu wycisków i odpadków owocowych.

Obecnie chodzą o odpowiednie naświetlenie podstawowej komórki spół-

dzielczej, służącej całej ludności, dla zaopatrzenia jej w niezbędne artykuły rolniczo-handlowe, będąc zarazem odskocznią do zakrojonych na szeroką skalę spółdzielni innych rodzajów — jak spółdzielnia Zdrowia, piekarni spółdzielczej i innych — mianowicie o „Skibę”.

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „Skiba” obsługuje właściwie tylko 10 gmin, albowiem w niedalekim sąsiedztwie znajdują się samodzielne spółdzielnie z nadrzedną spółdzielnią Rolniczo-Handlową w Limanowej na czele, posiadającej właściwe zadania kontyngentacyjne.

Zatem nie w samym zakresie swej działalności leży znaczenie tej lokalnej spółdzielni, nie wykraczającej poza ramy swej zleconej pracy spółdzielczej. Ale jej istotne wyróżnianie się tkwi w tym, że członkami Zarządu względnie rady Nadzorczej są ci sami ludzie, którzy działają równocześnie też na innych sze-

tejszym Kółkiem Rolniczym, co ujednoliciło tamtejszy ruch spółdzielczy bez tarć organizacyjnych.

W ciągu kilku lat skoncentrowała „Skiba” w swym gronie wszystko co dzielne i żywotne — mogąc się jednak opierać o istniejące już ośrodki spółdzielcze, wywdzięczając się za swe własne powstanie przez poparcie i gorliwą pracę wobec nowo powstających komórek spółdzielczych, — jak się to np. stało ze strony mleczarni spółdzielczej, znacznie zasłużonej w stworzeniu się i rozwoju „Skiby”.

Dziś obejmuje spółdzielnia „Skiby” 10-ciokrotny zasięg pracy w stosunku do roku 1939. Zarazem myśli nie tylko o sobie, ale też o przyszłości, mającej Tymbark uczynić prawdziwym siedliskiem wielorakiej pracy spółdzielczej. W tym celu podłożono już fundamenty pod imponujące w swej wielkości i masowności magazyny, jako zadatek wielkiej przyszłości.

Chociaż obroty spółdzielni „Skiby” nie są imponujące, oraz przy dosyć szczupłym gronie współpracowników — to przecież reprezentuje właśnie człowiek tego ośrodka spółdzielczego nadsładowania godny typ, zasługujący na wyróżnienie i wysunięcie na czoło współczesnej pracy spółdzielczej.

Mamy tu zatem typowy przykład, że w warunkach nawet najgorszych można zdziałać więcej niż przeciętnie, a nawet wysunąć się na czoło — jeżeli się znajdzie odpowiedni człowiek lub grono ludzi ofiarnych i zdecydowanych do walki z niedostatkiem wskutek dezorganizacji lub niekorzystnych warunków bytowania.

Na odwrót, nic nie pomogą „fundusze” najzasobniejsze i pomoc w wszystkich stron takim spółdzielniom, które nie dysponują odpowiednimi ludźmi, gotowymi rozpocząć od najskromniejszych podstaw, jak Spółdzielnia Roln.-Handlowa „Skiba” w Tymbarku, a przecież dążyć do szeroko zakrojonych planów.

Uczciwością

Spółdzielczość
stoi!

rzej zakrojonych odcinkach tak ruchliwego w Tymbarku życia spółdzielczego.

Nic dziwnego więc, że w tej spółdzielni „Skiba” ujęci są prawie wszyscy gospodarze i właściciele — przeważnie karłowatych — gospodarstw zawdzięczających swój byt na tych tak mało urodzajnych terenach współpracy spółdzielczej. Spółdzielnia umożliwia im nastawienie ich produkcji na hodowlę owoców względnie owsa i lnu, który w spółdzielni „Skiba” znajduje swą zbiornicę zleconą przez władze.

Spółdzielnia „Skiba” została postawiona na nogi przez wspomniane już dzielne jednostki, prawie równocześnie z Owocarnią w roku 1937, po zlanu jej z tam-

DZIAŁ UBEZPIECZEŃ

Dobrodziejstwo Ubezpieczeń

Na koniec roku warto rzucić okiem wstecz nie tylko na wszystko to, czym się chlubić może nasza praca spółdzielcza — ale też na wszystkie te zdobycze, które się stały udziałem samej organizacji spółdzielczej — dzięki nienagan-nemu funkcjonowaniu aparatu organizacyjnego oraz odnośnych pomo-cniczych urzędów, stojących na usługach spółdzielczości.

Pisaliśmy już w poprzednich numerach o wybitnie społecznej funkcji ubezpieczeń spółdzielczych, jako integralnej części współpracy naprawdę sąsiedzkiej i braterskiej, przy pomocy „oszczędności” składanych przez jednostki spółdzielcze na wypadek nieszczęścia u jednego z poszczególnych członków rodziny spółdzielczej.

Ale trzeba sobie też uświadomić — właśnie na koniec roku — że możliwość ubezpieczenia mienia danej spółdzielni i jej członków-udziałowców zawiera w sobie jeszcze coś więcej, aniżeli rozumiejący się sam przez się sens „spółdzielczy”, oparty na zrozumieniu potrzeby wzajemnego wspierania się na wszelki wypadek.

Ubezpieczenia spółdzielcze — w ich tak licznych odmianach i możliwościach — zawierają bowiem jeszcze treść naprawdę „charytatywną” w tym sensie, że stanowią zabezpieczenie tak użytecznych placówek społecznych nie tylko ze strony „samopomocowej”, ale też ze strony całego społeczeństwa i Rządu.

Tak obszerna możliwość ubezpieczenia, prawie każdej dziedziny gospodarczo-spółdzielczej, jest bezpośrednim wyrazem zaufania życia publicznego dla społecznej roli spółdzielczości — wynagradzanej za swój trud nie tylko możliwością niekępowanej „samopomocy” ubezpieczeniowej, ale też pomocy całego społeczeństwa, zainteresowanego w rozwoju i prosperacji organizacji, zabezpieczającej całemu krajowi wyżywienie.

Zatem warto rozważyć poszczególne ubezpieczenia nie tylko z punktu widzenia obowiązku moralnego i gospodarczego, ale też z punktu widzenia dobrodziejstwa, które się staje udziałem całej spółdzielczości i każdej jej poszczególnej jednostki ze strony wszystkich tych, dla których spółdzielczość choćby pośrednio działa.

W osobnym numerze „Spółdzielczym” zgromadziliśmy — nie przypadkowo, jako specjalny numer — wszystkie najważniejsze dane odnośnie całokształtu ubezpieczeń, by działaczom spółdzielczym ułatwić orientowanie się w tej nie łatwej w swej wielorakości dziedzinie obowiązków i praw.

W owym specj. numerze 17 podany jest jednak sam suchy materiał informa-

cyjny o najgłówniejszych dziedzinach ubezpieczeń spółdzielczych — obecnie zaś ujmujemy na koniec roku potrzebny „bilans” tego, czego się tu „ma” i „winien” — dla uwydatnienia strony ideowej i „dobroczynej” wszystkich możliwości ubezpieczeniowych.

Jakiż to ważny czynnik dla spokoju zewnętrznego i wewnętrznego każdego spółdzielcy jest wiedzieć, że mienie i dobrotek jego spółdzielni jest zapewniony na „wszelki wypadek” — przede wszystkim od ognia, który w czasach wojennych jest tak częstym czynnikiem niepowetowanych szkód.

Trzeba tu właśnie dodać, że w obecnej wojnie światowej nie ma już tych przeskód ubezpieczeniowych wojennej natury, które w poprzedniej wojnie stawiały los danej spółdzielni pod znak zapytania.

Niemniej jest ubezpieczenie od rabunków w obecnych czasach nie tylko ważnym odcinkiem ubezpieczeniowym, ale sam fakt funkcjonowania takiego ubezpieczenia jest dobrodziejstwem, albowiem w czasach dawniejszych Ubezpieczalnie prywatne nigdy takiego ryzyka na siebie wzięść nie chciały.

Dziś może i winien nawet, obowiązkowo, każdy inkasent spółdzielni być ubezpieczonym od rabunku, o ile tylko słuszną warunki nakazanej ostrożności zostają zachowane.

Nie ma obecnie przyczyny do zniechęcenia lub wymówki na niepewność transportów, bo nawet transport zwierząt może korzystać z dobrodziejstwa ubezpieczenia, chroniącego daną spółdzielnię od ryzyka swej obrotowości.

Jakże dobroczynnymi są możliwości ubezpieczenia wszystkich współpracowników spółdzielni od nieszczęśliwych wypadków!

Ileż to szkód powstawało dawniej z przyczyn odpowiedzialności cywilnej, w czasach, które nie znały przeniesienia ciężaru odpowiedzialności materialnej za nieszczęśliwe wypadki lub szkody jakiego bądź „klienta” spółdzielni na barki Ubezpieczalni.

Dziś ponieście odpowiedzialność np. za złamanie nogi kogoś na „własnym podwórku” tylko taka spółdzielnia, która nie umie sobie cenić dobrodziejstwa ubezpieczeń od takiej odpowiedzialności — tak samo jak tylko taka spółdzielnia poniesie straty za roszczenia osób postronnych, która nie korzystała z dobrodziejstwa ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej.

Szczególnie w dziedzinie ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej może każda spółdzielnia wiele zyskać, albowiem przeważa ilość placówek spółdzielczych działających w oddali od ośrodków

wielkomiejskich, nie mając w każdej chwili doradcy prawnego pod ręką — zatem też łatwo może ponieść szkodę wskutek nieświadomości rzeczy — biorąc pod uwagę fakt międzynarodowego prawa, że „nieznajomość prawa nie chroni przed szkodą”.

Bardzo aktualnym dobrodziejstwem ubezpieczeniowym jest w obecnych czasach ubezpieczenie samochodów i koni.

Samochód i koń, to „stworzenia” bardzo kapryśne — nigdy nie wiadomo, co im zaszkodzi i kiedy „padną”, z wielką szkodą dla należytego funkcjonowania danej spółdzielni!

Szczególnie koń stał się obecnie w pełni zwierzęciem pociągowym (obok krowy roboczej). Jak to dobrze wiedzieć, że w zimie, gdy koń się pośliznie i nogę złamie, ubezpieczalnia postara się o nowego konia. Tak samo rak kopytowy, padnięcie kolana, puchlizna, kulawizna itd., to wszystko nie jest dziś przyczyną do rozpacz dla takiego gospodarstwa spółdzielczego, gdzie przezorny zarząd i dobrze funkcjonująca Rada Nadzorcza na czas pomyślała o takich „szkodliwych” okolicznościach i zarządziła ubezpieczenie taboru konnego.

Co do samochodów, to trzeba już znać arkana wszystkich tych „możliwości”, jakie zachodzą przy postępowaniu się samochodem osobowym, czy ciężarowym — a w szczególności w związku z coraz bardziej rozpowszechniającymi się ciągnikami motorowymi na usługach zespołowo-spółdzielczych.

Wielkie to dobrodziejstwo dla danej wiejskiej spółdzielni, jeżeli się nie musi żyć w wiecznej obawie przed skutkami nie dającej się kontrolować działalności „pana szofera” lub motorowego — będąc z góry zabezpieczonym od odpowiedzialności prawnej z tytułu szkód, jakie mogą ponieść osoby trzecie w związku z ruchem samochodu.

Tu chodzi nie tylko o ubezpieczenie kierowcy i pasażerów, ale też o tak częste szkody na samochodzie, o tak zw. autocasco, obejmujące wszelkiego rodzaju uszkodzenia w czasie ruchu lub postoju — obojętnie czy w tej sprawie zostanie jeszcze ktoś pociągnięty do odpowiedzialności karnej czy też nie. Tu wchodzi też w grę uszkodzenia, spowodowane złośliwością osób trzecich. W każdym razie korzysta ubezpieczająca się spółdzielnia z dobrodziejstwa zwrotu istotnej wartości wozu na wypadek totalnej szkody.

Nie tu miejsce bliżej powtarzać (choć i to nie szkodzi!) poszczególne warunki ubezpieczeń, stojących do dyspozycji dobrze funkcjonującej i odpowiedzialnej spółdzielni.

Niechaj tu jednak na koniec będzie wolno podkreślić, że w żadnej dziedzinie życia spółdzielczego nie zależy tak wiele od człowieka, jak właśnie w dziedzinie ubezpieczeń — albowiem ze zwiększonym zakresem ubezpieczeń rośnie też odpowiedzialność całego zarządu i zwiększa się potrzeba nadzoru — bo tylko na wypadek dopełnienia wszystkich warunków ubezpieczeniowych, tak warunków treściowych jak i formalnych — może dana instytucja w pełni korzystać z dobrodziejstwa ubezpieczeniowego.

OBWIESZCZENIA

URZĘDOWE

Składki dla Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa w Izbie Centralnej

Główny Komisarz Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Gen. Gub. pismem z dnia 2 listopada 1943 podaje do wiadomości zmianę zarządzenia Kierownika Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa w Izbie Centralnej z dnia 18. 1. 1943, dotyczącego płacenia składek, oraz zarządzenie wewnętrzne o zmianie sposobu ściągania składek.

W myśl wyżej wspomnianego pisma od dnia 1 stycznia 1943 obowiązują następujące zasady:

1. Składka dla Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa w Izbie Centralnej wynosi 0,25 % od ogólnego obrotu.
2. Zaliczalne do składki są wszystkie obroty bez żadnych wyłączeń.
3. Przy obrocie zhożem agencyjnym, składkę oblicza się od prowizji.
4. Ściągnięciem składki zajmą się Okręgowe Związki a od spółdzielni z grupy spóżywców były Wydział Lustracyjny, zfuszowany obecnie z Centralą Związku Rewizyjnego w Krakowie (to postanowienie odnosi się również do zaległych składek za rok 1942).

Wysokość składki

Składka za rok 1942 wynosiła 0,5 % od obrotu. Komisarz naszego Związku uzyskał na rok 1943 zniżkę do 0,25 %, jednak kosztem dotychczasowej zasady wykluczającej płacenie składki dwukrotnie. W pewnych wypadkach spółdzielnie płać od tego samego obrotu składkę dwa razy np. od obrotu produktami ogrodnictwa płać spółdzielnie składkę raz do „Gartenbauwirtschaft“ i drugi raz 0,25 % składkę do Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa.

Podstawa wymiaru

Podstawą wymiaru jest obrót w złotych. Paragraf czwarty zarządzenia z dnia 18. 1. 43, odnoszący się do składek za rok 1942, brzmi:

„Składkę należy płać od wszystkich obrotów, wynikających z zarządzeń o płaceniu składek Związków Głównych:

1. Gospodarki zbożowej i pasz,
2. Ogrodnictwa,
3. Gospodarki cukrem i słodczymi,
4. Gospodarki browarnej,

dalej od wszystkich obrotów z zakresu gospodarki przemysłowej oraz pozostałych artykułów pierwszej potrzeby.“

Od 1 stycznia 1943 zakres obrotów, podlegających składce został rozciągnięty także na te obroty, które w roku 1942

były od składki wyłączone, względnie co do których były ustalone specjalne wymiary i specjalny sposób ściągania. Chodzi tu o „obroty wynikające z zarządzeń o płaceniu składek Związków Głównych:

1. Gospodarki bydłem,
2. Gospodarki jajczarskiej i drobiem,
3. Gospodarki kartoflanej,
4. Gospodarki rybnej,
5. Gospodarki mleczarskiej i tłuszczami“.

I znowu mimo, że spółdzielnie uiszczają od tych obrotów składki i opłaty do odnośnych Związków np. 0,30 zł od q kartofli jadalnych na rzecz Głównego Związku Gospodarki Kartoflanej, płać również ogólną składkę 0,25 % dla Grupy Głównej Wyżywienia i Rolnictwa w Izbie Centralnej.

Wyrównanie uzyskują Spółdzielnie przez to, że składka od innych obrotów jest o połowę niższa, w stosunku do roku zeszłego.

Obrót agencyjny zbożem

Spółdzielnie Rolniczo-handlowe, ustalając wymiar składek od obrotów zbożem agencyjnym, biorą za podstawę obliczenia prowizję agencyjną, otrzymaną od „Landwirtschaftliche Zentralstelle“ (1,75 %), a nie obrót całkowity. Zaliczenie prowizji jest obowiązkowe. Obrót zbożem prowadzony w imieniu własnym i na własny rachunek, podlega składce w pełnej wysokości, tak samo wszelkie inne obroty agencyjne (niezhożowe) podlegają składce w pełnej wysokości.

Spółdzielnie ogrodniczo-warzywnicze

Odnosnie spółdzielni ogrodniczo-warzywniczych udzielił Komisarz Związku Rewizyjnego następujących wyjaśnień:

Wspomniane spółdzielnie płać składkę w wysokości 0,25 % od całkowitego obrotu, tak samo jak wszelkie inne spółdzielnie. Nie zwalnia na od tego obowiązku, ani też nie potrącałne płacone składki do „Gartenbauwirtschaft“. Postanowienia Izby Centralnej — Grupa Główna Wyżywienia i Rolnictwa zawarte w piśmie z dnia 16. III. 1943 (Akt. Z.: Ab. 2401/42) zostały zmienione na niekorzyść spółdzielni o tyle, że obowiązek płacenia składki dla Izby Centralnej należy uważać za załatwiony przez płacenie, 4 %-wej składki od skupu owoców, do dnia 31 grudnia 1942, a nie jak przewiduje wspomniane pismo do dnia

31 marca 1943. A zatem za termin początkowy do płacenia składki został wyznaczony dzień 1 stycznia 1943.

Kto ściaga składkę?

Zadanie ściągania i rejestracji składki spoczywało dotychczas na Centrali Związku Rewizyjnego w Krakowie. Odtąd dla usprawnienia administracji, czynności te zostały przekazane Okręgowym Związkom i buchalterii byłego Wydziału Lustracyjnego „Społem“. Do tych organów winny spółdzielnie kierować wszelką korespondencję dotyczącą składki i wykazy obliczenia składek.

Wymogi wykazów

W wykazie obliczenia składek należy podać wysokość uzyskanych obrotów w danym okresie, z uwzględnieniem podziału obrotów na dwie zasadnicze grupy. Do grupy rolnej (sektor gospodarczy rolnej) zaliczyć obroty wynikające z gospodarki zbożem i paszą, ogrodowej, cukrem i słodczymi, browarni, bydłem, jajczarskiej i drobiem, kartoflanej, rybnej, mleczarskiej i tłuszczami; do drugiej (sektor przemysłowy) obroty wynikające z gospodarki przemysłowej. Rozgraniczenie jest konieczne ze względu na późniejsze rozliczenie wpłaconych składek między Grupą Główną Wyżywienia i Rolnictwa a Grupą Gospodarki Przemysłowej i Ruchu w Izbie Centralnej. Spółdzielnie, które nie prowadzą w księgach takiego rozgraniczenia, powinny podzielić obrót ogólny na te dwie grupy przybliżeniowo.

Następnie należy podać w wykazie obliczenia składkę, oraz datę i adres, oraz konto uiszczony wpłaty.

Dokąd wpłacać składkę?

Wszystkie spółdzielnie płać składkę do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w Krakowie, Pl. Szczepański 6, na specjalne w tym celu utworzone konto, pod nazwą: „Komisarz Związku Rewizyjnego Spółdzielni w G. G. — Składki dla Izby Centralnej“.

Dla uniknięcia pomyłek należy wypisać na przekazie pocztowym pełne brzmienie konta, przede wszystkim na odwrocie małego odcinka przekazu „dla odbiorcy“.

Spółdzielnie, które wpłaciły składki już za rok 1943 i nadesłały wykazy obliczeń według dawnej 0,5 %-ej stopy, winne sporządzić nowe wykazy za ten okres. Uwzględnić należy obroty, które dodatkowo zostały zaliczone do podstawy wymiaru składek (obróty ziemniakami, jajczarski, tłuszczami i inne) i obliczyć składkę wg. stopy procentowej 0,25 % od obrotu.

Oplaty za magazynowanie owoców

Na podstawie § 1 ust. 2 Rozporządzenia o Kształtowaniu Cen z dn. 12. 4. 1940 (Dz. R. GG. I str. 131) oraz § 3 Zarządzenia co do stopy zysku w handlu importowym, hurtowym i detalicznym świeżymi owocami, świeżymi warzywami i owocami południowymi wszelkiego rodzaju z dn. 31. 7. 1941, a w ujęciu w dn. 7. 5. 1942, wydaje się w porozumieniu z Głównym Wdziałem Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa następujące postanowienie co do realizacji kosztów magazynowania przy zwyczajnym składowaniu (w piwnicach, szopach, kryptach towarowych, kopcach itp.) świeżych owoców, owoców cytrusowych, orzechów i świeżych warzyw wszelkiego rodzaju, pochodzących z produkcji Gen. Gub. jak również z zagranicy.

Świeże owoce, świeże warzywa i orzechy produkcji Generalnego Gubernatorstwa:

Wszystkim magazynującym wyżej wymienione produkty ogrodnictwa, pochodzące z wytwórczości Generalnego Gubernatorstwa, wolno ustalać odnośnie do ceny zasadniczej przy opróżnianiu magazynu z towarów i przy ich oddawaniu, taką cenę dla wytwórcy, która została równocześnie ustanowiona przez kompetentnego Gubernatora Dystryktu — Urząd Nadzoru Cen.

W tym samym jest już zrealizowane manco w każdej wysokości, jak również koszty za zmagazynowanie i opróżnienie magazynu oraz opłaty czynszowe.

Zaliczanie dodatków ze strony handlu może mieć tylko wtedy miejsce, jeżeli zostanie do tego dołączony dowód:

4-tygodniowego składowania przy jabłkach i orzechach, zaś 14-dniowego składowania przy gruszkach i świeżych warzywach.

Produkty ogrodnictwa, których nie magazynuje się przez ten okres czasu, należy sprzedawać według normalnych obliczeń. Stosowanie tutaj jakichkolwiek dodatków jest wzbronione.

Obliczanie kosztów magazynowania może odbywać się począwszy od 1. 10. każdego roku.

Świeże owoce, owoce cytrusowe, orzechy i świeże warzywa pochodzenia zagranicznego:

Celem realizacji manca, powstającego przy zwyczajnym składowaniu świeżych owoców, owoców cytrusowych (pomarańczę, cytryn, mandarynek, pompek czyli grape-fruítów), orzechów oraz świeżych warzyw wszelkiego rodzaju pochodzenia zagranicznego, jak również kosztów za zmagazynowanie i opróżnienie magazynu z tych towarów, wolno doliczać magazynującemu za pełne 7 dni składowania, uwierzytelnionego na własnym rachunku, a przeprowadzanego począwszy od 1. 10. każdego roku:

2 zł do ceny sprzedażnej
za każde 100 kg.

W tym samym jest już zrealizowane manco w każdej wysokości, jak również

koszty za zmagazynowanie i opróżnienie magazynu oraz opłaty czynszowe.

Podstawę dla obliczenia kosztów dodatkowych za magazynowanie tworzy przy jabłkach, orzechach i owocach cytrusowych dowód 4-tygodniowego składowania, zaś przy gruszkach i świeżych warzywach wszelkiego rodzaju dowód składowania 14-dniowego.

Odnosnie do zarządzenia obowiązującego następujące objaśnienia:

Opłaty dodatkowe za magazynowanie produktów ogrodnictwa, pochodzących z GG.

Przez powyższe postanowienie zostało ustalone, że handel, jako czynnik magazynujący, jest uprawniony bez uwzględniania faktycznej ceny zakupu, do ustanawiania takiej ceny przy oddawaniu składowanych produktów, która została ustalona przez kompetentny Urząd Nadzoru Cen w danym dystrykcie, jako stała cena dla producenta.

Podstawę dla obliczenia kosztów magazynowania stanowi przy owocach i orzechach dowód 4-tygodniowego składowania, zaś przy gruszkach i świeżych warzywach dowód składowania 14-dniowego.

Specjalnych opłat za magazynowanie, sięgających poza to postanowienie, a zwłaszcza bez pośrednich kosztów magazynowania (realizacja kosztów zmagazynowania i opróżniania magazynu) zaliczać tutaj nie wolno. Są one zawarte w bieżących podwyżkach cen.

Obliczanie to wolno stosować począwszy od 1 października każdego roku.

Na przykład, gdy cena dla producenta (cena zakupu dla hurtowego rozdzielcy) wynosiła w dniu 1. 10. 1943 — za 100 kg marchwi — 50 zł, zaś po 14-dniowym składowaniu w dniu 15. 10. 1943 wynosiła ona przy koniecznej sprzedaży 53 zł, — to wówczas należy oprzeć dalszą stosowną kalkulację na owej cenie 53 zł.

Gdy natomiast magazynujący sprzedaje swą partię towaru już w dniu 10. 10. 1943, to musi wówczas oprzeć swą kalkulację na faktycznej cenie dla producenta (cena zakupu dla hurtownika rozdzielcy), bez względu na to, czy w międzyczasie kompetentny Urząd Nadzoru Cen ustalił, np. cenę dla producenta w wysokości 52 zł.

Przykład ów stosuje się odpowiednio przy 4-tygodniowym składowaniu owoców.

Opłaty dodatkowe za magazynowanie zagranicznych produktów ogrodnictwa.

Biorąc za podstawę taki sam okres trwania magazynowania, co i przy produktach ogrodnictwa pochodzenia krajowego (14 dni względnie 4 tygodnie) wolno za każde pełne 7 dni składowania doliczać do ceny sprzedażnej 2 zł za każde 100 kg, z ważnością od 1. 10. każdego roku.

W wymienionych powyżej dodatkach jest już zrealizowane manco w każdej wysokości, jak również

wszelkie bezpośrednie i pośrednie koszty składowania (a więc koszty za zmagazynowanie, opróżnienie magazynu, czynsz za magazyn itp.).

Magazynujący, którzy stosują opłaty dodatkowe za magazynowanie, są zobowiązani przed oddaniem produktów do ich przesortowania oraz do odstawienia, dla celów rozdziału, artykułów o jakości bez zarzutu.

Wykroczenia przeciwko powyższemu zarządzeniu będą karane według § 6 Rozporządzenia o Kształtowaniu Cen z dnia 12. 4. 1940 (Dz. R. GG. I str. 131).

Uwaga Głównego Związku Gospodarki Ogrodniczej

Wiecej, niż kiedykolwiekindziej, musi być najwyższym zadaniem i największym obowiązkiem dla wszystkich rozdzielców — zapelnąć dobrze przesortowanymi i nadającymi się do przechowywania produktami ogrodnictwa odpowiednie magazyny, wszelkiego rodzaju, urządzone i rozbudowane w ostatnich latach.

Oprócz jabłek wchodzi tu w rachubę w pierwszym rzędzie czerwona i żółta marchew, żółta i biała brukiew, buraki czerwone, kapusta głowiasta i czerwona, selery, pietruszka, pory, niebieska i biała kalarepa ozima, rzodkiew ozima i cebula.

Hurtowy rozdzielca jako magazynujący, jest powiernikiem i gwarantem aprowizacji zimowej. Jego największy obowiązek zasadza się na tym, by zmagazynować możliwie jak największą ilość produktów, oraz by zmagazynowany towar stale kontrolować, a to aby przez oddanie do dyspozycji produktów ogrodnictwa, świeżych i bez zarzutu w miesiącach ubogich w świeże warzywa, a więc w lutym, marcu i kwietniu, decydująco współdziałać w sprawie możliwie jak najbardziej wystarczającej aprowizacji.

Hurtowi rozdzielcy, którzy nie spełniają tego obowiązku, wykraczają przeciwko wymogom ogólnej gospodarki i zostaną pociągnięci do odpowiedzialności przez kompetentne Oddziały Wyżywienia i Rolnictwa w Okręgach.

Przez
przestrzeganie terminów
podatkowych
oszczędza się czasu
i wiele
nieprzyjemności

Ceny octu

Według § 1, ust. 2, Rozporządzenia o Kształtowaniu Cen z dn. 12 kwietnia 1940 (Dz. R. GG. I, str. 131), wydaje się w porozumieniu z Głównym Wydziałem Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Ge-

neralnego Gubernatorstwa i z natychmiastową ważnością następujące postanowienie cennikowe dla octu fermentowanego i octu esencyjnego:

Dla octu fermentowanego i octu esencyjnego ustanawia się poniższe ceny:

1. Ocet w butelkach (butelki nie zaliczone)

Zawartość litrów	Zawartość kwasu %	Cena oddawcza fabryki wzgl. cena oddawcza rozlewni franko magazyn hurtowego rozdzielcy wzgl. franko stacja załadowcza	Cena oddawcza rozdzielcy hurtowego, franko magazyn rozdzielcy detalicznego	Cena konsumenta zł
1	10	1,50	1,70	1,70
1	6	1,20	1,40	1,15
1/2	6	0,80	0,95	0,75
1/4	6	0,50	0,60	—

2. Ocet fermentowany i esencyjny (towar nie w butelkach)

1	10	0,95	1,09	—
1	6	0,70	0,95	1,10
1/2	6	—	—	0,60
1/4	6	—	—	0,35

Ocet dziesięcioprocentowy wolno zbywać tylko zakładom przetwórczym.

Jako kaucję wolno pobierać:

Opakowania i naczynia zaraz po użytku zwrócić!

a) przy dostawach octu w butelkach:

2 zł za 1-litrową butelkę,
1,60 zł za 1/2-litrową butelkę,
1,40 zł za 1/4-litrową butelkę.

b) przy dostawach w beczkach, pięciokrotną wysokość ceny zakupna. Kaucję należy wyraźnie zaznaczyć na butelkach za pomocą druku lub pieczętki. Wszelkie kaucje należy wypłacać przy zwrocie naczyń.

Dostawy dla wojska mają się odbywać według fabrycznych cen oddawczych, względnie cen rozlewni.

Wykroczenia przeciwko temu rozporządzeniu cennikowemu będą karane według § 6 Rozporządzenia o Kształtowaniu Cen z dn. 12. 4. 1940 (Dz. R. GG I, str. 131).

SPÓŁDZIELCZOŚĆ w ŚWIECIE

Europejskie plany rolniczo-spółdzielcze

Wcześniej, aniżeli w roku poprzednim, podają poszczególne państwa europejskie swe plany i zamierzenia „planowe” na przyszły rok gospodarczy 1943/44.

Takie plany stały się możliwymi dzięki zaistnieniu jednolitego planu agrarnego w całej Europie — przy czym wszystkie te państwa, które dotychczas jeszcze nie dągnęły ogólnemu postępowi, właśnie w tym roku zrównały się w biegu do wspólnego celu, mianowicie dla zapewnienia każdemu państwu z osobna i całości Europejskiej należytego wyżywienia.

We wszystkich tych planach agrarnych odgrywają spółdzielnie rolniczo-handlowe decydującą rolę — raz jako już wypróbowane ośrodki życia wiejskiego — a po drugie jako instytucje społeczne, cieszące się ogólnym zaufaniem.

Francja najdalej i najradzykalniej rozwinęła plan rolniczy na przyszły rok, albowiem istotnie w zaniedbanym gospodarstwie wiejskim prowincji francuskiej jest najwięcej do odrobienia.

Na wszystkich odcinkach produkcji a nawet struktury agrarnej Francji przewidziane są — przy pomocy spółdzielczości — zasadnicze przemiany, i tak n. p. obowiązek uprawy roli — intensyfikacja produkcyjna i racjonalizacja przetwórstwa produktów rolnych — szczególnie plan w sektorze uprawy roślin oleistych.

Hiszpania wysunęła swą politykę agrarną na czoło swych wewnętrznych za-

gadnień. Założono państwowy ośrodek złożowy — zaprowadzono, za wzorem reszty Europy, kontyngenty i premie — i wzmocniono działalność zbiorową dla intensyfikacji, szczególnie na odcinku uprawy zbóż chlebowych.

Belgijska polityka agrarna udoskonaliła w ostatnich latach tak dalece swą samowystarczalność wyżywieniową, że w przyszłym roku przewidzianą jest już zupełna niezależność od importu zagranicznego. W Belgii zaprowadzono nowość tego rodzaju, że od przyszłego roku ustalać będzie w każdej gminie specjalna komisja wysokość danego kontyngentu — zatem będzie sprawiedliwa indywidualizacja, zamiast dotychczasowego szablonu ogólnikowych nakazów kontyngentowych.

Serbski plan gospodarczy przewiduje przymus uprawy kukurydzy na przeszło połowie całego uprawnego obszaru — przy czym sam Rząd dostarczy najodpowiedniejsze zboże siewne, przy inowacji wcześniejszej niż dotychczas uprawy, względnie zawiewów. Zaprowadzono ponadto dla wszystkich mieszczan obowiązek postarania się o jakiś kawałek gruntu pod uprawę jarzyn. We wszystkich tych poczynaniach odgrywają tamtejsze spółdzielnie rolę wzorowych warsztatów pracy, względnie mediatorów-doradców.

W Bułgarii zaprowadzono przepisy dla każdego rolnika, co i ile ma na wła-

snej roli uprawiać, dzięki czemu będzie już z góry można przewidzieć ilość skontryngentowanych produktów, nie tylko w przybliżeniu, ale też w ścisłych i obowiązujących ramach kontyngentowych.

Norwegia nastawiła się na przyszły rok w kierunku intensyfikacji — szczególnie w kierunku uprawy produktów rolnych dotychczas nie prowadzonych. Szczególnie ma być popierana uprawa specjalnego tytoniu — przy daleko idącej ingerencji czynników spółdzielczych.

Szwajcaria przewiduje w przyszłym roku jak najdalej idące rozprowadzenie generatorów gazowych w gospodarstwie rolnym. Stworzono dla tych celów osobny spółdzielczy Związek Traktorowy. O innych zamierzeniach i zagadnieniach rolniczo-handlowych w Szwajcarii referujemy w osobnym artykule.

Finlandzka spółdzielczość, o której pisaliśmy już niejednokrotnie — ma się w przyszłym roku wysilić do celu samowystarczalności, szczególnie na odcinku hodowlanym, w każdym razie w dziedzinie produkcji mleka i jego przetworów.

Holandia należy do krajów o najwyższej kulturze rolniczej — mimo to jednak zachodzą i tam niedomagania, hamujące wydajność, a wynikające ze zbyt silnego rozprzokowania karłowatych gospodarstw.

Obecnie przeprowadza się urzędowo komasację rolną dzięki której podniesie

się wydajność holenderskiego rolnictwa o 25% w roku przyszłym.

Chorwacja obejmuje około 10 milionów uprawnych hektarów, z czego połowa nadaje się do użytku zbożowego — z tego znowu 77% nadaje się do uprawy zboża chlebowego.

Zarazem reprezentuje kukurydza — tu jak w ogóle na południowym wschodzie — właściwe zboże chlebowe.

Plan przyszłoroczny przewiduje, że jeden hektar w Chorwacji ma wydać 15 metrycznych cetnarów zbóż chlebowych.

Na Węgrzech można w obecnym okresie ukończenia zbiorów kontyngentnych, zauważyć silne odprężenie materialne i psychiczne — wobec bardzo dodatnio przeprowadzonego tzw. „Planu Jursceckiego“.

Trzeba bowiem wiedzieć, że od roku już obowiązujący Plan Jurscecki obejmuje tylko praw i przepisów kontyngentacji ale jest też planem produkcyjnym.

Przedtem istniał wprawdzie obowiązek odstawienia, dla ogólnych celów, nadwyżek produkcji rolnej — ale całokształt tych obowiązków wychodził raczej z kół produkcyjnych aniżeli konsumpcyjnych.

Była też przedtem nawet kontrola zbiorów,

ale nie było należyte kierowanej gospodarki rolnej, jako całości.

Punktem wyjścia jest w Planie Jursceckiego nie ilość dobrowolnie lub przymusowo odprowadzonych produktów rolnych — ale wykalkulowana wysokość zapotrzebowania dla wyżywienia ludności, do czego dopiero dostosowanym jest „kontyngent“ poszczególnego rolnika, po ogólnym wyliczeniu „kluczowym“. O całokształcie tego Planu Jursceckiego pisaliśmy w 20 numerze „Spółdzielcy“.

Dziś powtarzamy tylko, że wychodzi się w tym systemie kontyngentacji z zasady „punktowej“, z jednostką „przenicową“ jako podstawa obliczeniowa.

Plan Jursceckiego wprowadził zatem poniekąd nową walutę pszenicy, dzięki której ocenia się wszystkie inne wartości nabywcze i sprzedawcze — szczególnie na odcinku pracy i wydajności rolnej. Sięgnięto do katastru gruntowego. Za każdą wartość korony złotowej danego uprawnego gruntu należy odprowadzić 50 punktów zbożowych w postaci 1 kg pszenicy.

Cały ten plan organizacyjny podmurówany spółdzielczym rygorem, zostanie utrzymanym też w przyszłym roku — wobec doskonałych wyników tegorocznych.

poparcia. Dla tych celów powiększono obszar zasiewny z 60 000 hektarów w roku 1939 na 146 000 hektarów. w dziedzinie lnu i konopi — zaś w dziedzinie roślin oleistych z 203 000 na 400 000 — a w najbliższym roku podwyższonym zostanie ten obszar do 500 000 hektarów.

W dziedzinie zboża chlebowego osiągnięto z roku na rok rekordowe zbiory. Szczególnie w obecnym roku przewyższony został zbiór o 40%.

W dziedzinie hodowli bydła uczyniono w pierwszym kwartale planu 10-cio letniego bardzo dużo, jeżeli się bierze pod uwagę, że jakoś była rumuńska, a szczególnie krów mlecznych, stała daleko poniżej poziomu ogólnie europejskiego. Sprowadzono zatem z Niemiec, Szwajcarii i Holandii znaczne ilości bydła rozplodowego, wydając na ten cel 550 milionów Lei.

Wszystkie powyżej podane wyczyny dokonane zostały w dodatku w okresie wojennym, co zaważyć musi na wysokiej ocenie tych wysiłków rolniczych, w których spółdzielczość rumuńska zajmuje poczesne miejsce.

Zmiany strukturalne w szwajcarskim rolnictwie

Na początku tej wojny pokrywała Szwajcaria tylko 80% własnego zapotrzebowania środków żywnościowych — resztę zmuszoną była sprowadzać z zagranicy.

W ostatnich latach musiała Szwajcaria rok rocznie 1/2 miliarda franków wyłożyć na dożywienie swej ludności.

Nic dziwnego więc, że od dłuższego czasu wysila się Szwajcaria w tym kierunku, by doprowadzić do autarkii żywnościowej.

Taka wystarczalność nie jest w Szwajcarii bynajmniej wykluczoną, albowiem Szwajcaria posiada w sektorze agrarnym wiele jeszcze niewykorzystanych rezerw.

Sam fakt, że Szwajcaria posiadała więcej bydła hodowlanego niż sama potrzebowała, natomiast, że mniej produkuje zbóż chlebowych i cukru, niż konsumuje — wskazuje na dysproporcję, której wyrównanie może Szwajcarię wyprowadzić z obecnego impasu strukturalnego.

Postęp na lepsze wykazuje już dziś fakt, że dochód gospodarki szwajcarskiej wynosił w dziedzinie hodowlanej w roku 1942 tylko jeszcze 63% całości dochodu, natomiast dochód w sektorze rolniczym podniósł się o 37%.

Ostatnio opracowano tak zwany „Plan Wyborczy“, który przewiduje rozszerzenie obszarów zasiewnych do 500 000 hektarów. W roku bieżącym było w uprawie już 264 000 hektarów, podczas gdy w roku 1939 było tej uprawnej roli tylko 25 000 hektarów.

Obecne poczynania, zmierzające do intensyfikacji rolniczej w Szwajcarii przy pomocy zmian strukturalnych — odbywają się w ramach rządowej pomocy i lokalnych wspólnot rolniczo-hodowlanych, o tradycyjnym charakterze spółdzielczym.

Na razie skierowane są wszystkie wysiłki rolniczej pracy zbiorowej i indywidual-

Spółdzielczość rumuńska w ramach 10-cioletniego planu rolnego

Rumunia przedstawia na południowym wschodzie bardzo ważną pozycję rolniczą i spółdzielczą zarazem — przy czym każdy postęp w rozwoju rolnictwa dźwiga tamtejszą spółdzielczość i na odwrót, każdy postęp spółdzielczości stabilizuje całokształt wielkich zamierzeń tak zwanego 10-cio letniego planu w Rumunii.

Ten 10-cio letni plan rozwoju, intensyfikacji i europeizacji rumuńskiego rolnictwa rozpoczął swoją działalność w latach 1940/41. Obecnie przedłożono społeczeństwu urzędowo sprawozdanie o dotychczasowych czynach tego 10-cio letniego planu w okresie pierwszych 3-ch lat jego działalności.

Trzeba pamiętać, że Rumunia przeszła w roku 1940 inwazję bolszewicką i że od roku 1941 walczy przeciw bolszewizmowi na froncie, — co się musiało odbić na tych trzech pierwszych latach owego 10-cio letniego planu rolniczego, oraz na rozwoju spółdzielczości tamtejszej w ramach tego planu objętych.

Wydatki na ten 10-cio letni plan wynosiły w roku 1940/41 485 milionów Lei. W następnym roku podwyższyła się dotacja na prawie 600 milionów. W roku 1942/43 wzrosły wydatki na cele podniesienia rolnictwa do 1.405 milionów Lei. Obok tego budżetu ogólnego udzielono jeszcze 1500 milionów Lei w formie kredytu dla Narodowego Instytutu Spółdzielczego, oraz 800 milionów Lei dla Rolniczego Instytutu Kredytowego — to ostatnie dla specjalnych celów popierania nabycia maszyn rolniczych.

W ostatnich trzech latach wprowadzono przez Narodowy Instytut Spółdzielczy 4 670 ciągników z Niemiec — poza tym

5 600 maszyn siewnych — 3 890 pługów motorowych — 71 000 nowoczesnych pługów i innego rodzaju dodatkowych maszyn rolniczych.

Równocześnie podwyższono własną produkcję maszyn rolniczych, dzięki czemu znalazło się w pracy 8 250 ciągników — podczas gdy w roku 1940 było tego zaledwie 1/3 część.

Szczególnie spółdzielczość rumuńska doznaje coraz silniejszej motoryzacji w dziedzinie maszyn rolniczych i staje się wzorem dla całokształtu nowoczesnej gospodarki w Rumunii.

Zarazem uczyniono bardzo wiele, by podnieść jakość zbóż siewnych oraz by doprowadzić do podniesienia jakościowego i ilościowego ogrodnictwa.

Przed wszystkim zwrócono uwagę na podniesienie kultur owocowych i jarzynowych. Samo ministerstwo rolnictwa rozdało między chłopstwo prawie ćwierć miliona drzewek owocowych — dodając do tego około 1000 sikawek i 1/2 miliona środków ochronnych dla producentów owoców.

Dla szybkiego działania i skutecznego zastosowania środków zaradczych przeciw szkodnikom owocowym zmobilizowano 1 100 grup robotniczych, które obsłużyły ćwierć miliona drzewek owocowych.

Założono równocześnie bardzo wiele szkółek drzewek i wydano na cele konserwacji ponad 120 milionów Lei.

Na hodowlę winogron i odnośnych szkółek wydano 60 milionów Lei.

Szereg roślin specjalnych, jak oleistych i włóknienniczych, doznało bardzo silnego

nej w kierunku wzmoczenia uprawy zboża chlebowego i buraków cukrowych. Poza tym wznosi się stale ilość uprawy ziemniaków, w których Szwajcaria stała się w ostatnich latach już niezależną od zagranicy.

Wiele trudniej przedstawia się samowystarczalność w sektorze cukru. W prawdzie podwyższyl się procent własnej wytwórczości pod tym względem od 6% do 19% w roku 1942 — ale nadal wydaje Szwajcaria najwięcej walut na import cukru, albowiem produkuje tylko 1/3 część własnego zapotrzebowania.

Główną trudnością w przemianie strukturalnej wyżywienia kraju jest w Szwajcarii zagadnienie pracowników i robotników, albowiem tylko 22% ludności pracuje na roli, zaś reszta 64% z wielką niechęcią wraca na rolę, przy oporze przemysłowców, nastawionych na eksport artykułów fabrycznych.

Słusznie zwraca chłopska szwajcarska uwagę na konieczność zdrowego podziału ludności szwajcarskiej, przy czym za trudnienie na roli musi być, jak wszędzie, podstawą wszelkiej innej pracy, szczególnie przemysłowo-miejskiej.

W związku z coraz silniejszym popieraniem rozwoju agrarnego w Szwajcarii rozwija się też spółdzielczość szwajcarska, przy czym nie będzie to tylko objaw konjunktury wojennej, ale będzie to zarazem stała instytucja, wzorowana na rozwoju spółdzielczości w całej Europie — dając zarazem w Szwajcarii zdrowe podstawy populacyjne i ekonomiczne.

90.000 Spółdzielni Reiffeisenowskich

Jak ostatnie obliczenia wykazują, wzrosła ilość Raiffeisenowskich spółdzielni w Rzeszy i na obszarach zajętych do ok. 90 tysięcy poszczególnych organizacji.

Prócz Generalnej Gubernii, z jej 10 000 spółdzielni — działa dla wyżywienia Europy na Wschodzie 4000 raiffeisenowskich Spółdzielni — w Holandii i Belgii 6500 — we Francji 18 000 — w samej zaś Rzeszy działa ok. 50 000 takich ośrodków zbiorowej pracy wzorowej na roli i na innych odcinkach życia gospodarczego.

Największe pole pracy wykazują w Rzeszy spółdzielnie kredytowo-rolnicze, których jest ponad 20 000. Ich kapitał wkładowy przekroczył w roku 1943 11 i pół miliardów marek.

Ilość oszczędzających wzrosła w ostatnich 10 latach podwójnie i osiągnęła 6 i pół miliona oszczędzających udziałowców.

Obok tych Raiffeisenowskich Spółdzielni kredytowo-rolnych działa około 15 tysięcy spółdzielni przetwórczych — w tym 9 tys. spółdzielni mleczarskich — 1300 spółdzielni towarowych i 600 spółdzielni hodowlanych.

Ilościowo wynosi obrót tych spółdzielni na odcinku zbożowym, kartoflanym i mleczarskim, prawie tyle, co obroty w handlu prywatnym całej Rzeszy — przy czym ten procent wynosi, odnośnie wyrobów mleczarskich, nawet 70%.

Ten wysoki stan spółdzielczości w Rzeszy przypisać należy w znacznej mierze racjonalizacji organizacyjnej, która od r. 1933 powodowała likwidację 3000 spółdzielni zbytecznych lub nieproduktywnych.

Według ostatnich zarządzeń racjonalizacyjnych przybiorą obecnie wszystkie tego rodzaju spółdzielnie rolniczo-handlowe nazwę: Raiffeisen.

Spichrze spółdzielcze w Turcji

Silniej, niż w krajach europejskich, rozwija się rolnictwo i spółdzielczość w Turcji pod opieką rządową, albowiem modernizacja rolnictwa w Turcji sięga dopiero kilka lat wstecz.

Ponieważ tegoroczne zbiory zboża w Turcji przewyższają o 40% zbiory z roku 1942, zdecydowało się tureckie ministerstwo rolnictwa rozbudować na własny koszt — przy pomocy wspólnot wiejskich — spichrze.

Ta akcja budowy spichrzy po całym kraju umożliwia z jednej strony realizację całkiem nowoczesnych sposobów magazynowania nadwyżek eksportowych, z drugiej strony daje rozmaitym organizacjom wiejskim, szczególnie spółdzielczym, podstawowe możliwości dalszego rozwoju.

Dzięki tym przejściowo już postawionym spichrzom znalazło umieszczenie 180 000 wiązanek bawełny.

Ta bawełna przeznaczona jest na eksport szczególnie do Węgier, Bułgarii i Słowacji — przy czym ma to być handel wymienny, szczególnie wzamian za cukier.

Przy pomocy tych spichrzy znajdzie racjonalnie użytkowanie też tegoroczny bardzo obfity zbiór fig i rodzynek, umożliwiając — w podobny sposób jak odnośny handel z nadwyżkami bawełny — handel wymienny z krajami sąsiednimi.

W całościach tych zamierzań tureckich, dających do zaopatrzenia każdego okręgu zdolnego do nadwyżek eksportowych w odpowiednio zaopatrzone i nowoczesnie projektowane magazyny i spichrze — odgrywa współpraca starodawnych tureckich wspólnot wiejskich, oraz rozbudowanych organizacji spółdzielczych, ważną rolę.

Serbska centrala Zbożowa

Reorganizacja rolnictwa w Serbii doznała ostatnio silnego podmurowania przez stworzenie przez Radę Ministrów nowej Centrali Zbożowej, której podlegają też wszystkie spółdzielnie na tamtejszym terenie. Nowa ta centrala ma za zadanie zapewnić krajowi, ludziom i zwierzętom wyżywienie w najszerszym tego słowa znaczeniu. W związku z tym zadaniem jest ona upoważniona przede wszystkim do kontyngentowania zboża i paszy wobec wszystkich producentów, wyznaczając też obowiązki i terminy dostawy.

Oznacza ona dalej miejsca ujęcia i odstawienia kontyngentów, ustala ceny, reguluje warunki magazynowania — organizuje całokształt przetwórstwa zbożowego młynów i piekarni, włączenie z przepisami zawartości formy i ciężaru chleba.

Nareszcie należy do ingerencji tejże centrali stwarzanie i popieranie ośrodków przetwórczych względnie zamykanie nieproduktywnych warsztatów pracy.

Na koniec upoważniona jest ta Centrala do koncentracji organizacyjnych wysiłków, też w dziedzinie spółdzielczości, by doprowadzić do ostatecznej fazy racjonalizacji produkcji i kontyngencji artykułów żywnościowych.

Do kompetencji tej to prawie monopolistycznej centrali należy też regulowanie wywozu i wystawianie pozwoleń transportowych.

Japońskie rezultaty agrarne

Z napięciem oczekiwano w tym roku na wyniki przeszłej kampanii zbożowej, albowiem klimatyczne warunki były tego roku bardzo niekorzystne — zasiew nastąpił dopiero późno, a długotrwała susza powodowała powolny rozwój, to też wynoszą tegoroczne zbiory o prawie 20% mniej niż zeszłego roku.

W związku z tym dosyć krótkim stanem zarządziło Ministerstwo Rolnictwa, mimo pełnego uznania dla wysiłków rolniczych specjalne sposoby użytkowania zbóż dla zapewnienia ludności wyżywienia.

W szczególności zostały wciągnięte w akcję jak najbardziej racjonalnej kontyngencji zbiorowej starodawne tamtejsze wspólnoty wiejskie, rozbudowane ponadto w sensie europejskiej spółdzielczości.

Specjalna propaganda szerzy ponadto oświatę dla wzmocnienia w najbliższym czasie produkcji rolnej bez względu na klimatyczne warunki i to przy pomocy jak najdalej idącej intensyfikacji tak roli stojącej do dyspozycji, jak i pracy rąk ludzkich, ujętych w dyscyplinowane ramy współpracy zbiorowej.

Zarazem podwyższono w Japonii ceny zbóż, mianowicie dla pszenicy o 32%, dla jęczmienia o 38%, dla żyta o 35%, a dla ryżu o 11%.

Wszystkie poczynania rolnictwa japońskiego idą obecnie w tym kierunku, by nie tylko ilość ale i jakość produktów rolnych podnieść, odstąpiono też w Japonii od monopolowego stanowiska ryżu panującego dawniej na tych obszarach, a zastosowano wiele racjonalniejszą gospodarkę zmian zbożowych w sensie europejskim wzgl. ogólnosiwiatowym.

Znana dyscyplina japońska ułatwia uporanie się tamtejszego rządu tak z trudnościami obecnych zbiorów, jak i z możliwościami organizacyjnymi na odcinku zbiorowej pracy też spółdzielczej, która na tamtejszym terenie, mimo swej wzgl. nowości bardzo szybko się przyjęła i obejmuje coraz szersze kręgi wytwórczości nie tylko rolnej, ale też produkcyjnej.

Spółdzielcza centrala win w Bułgarii

Wobec coraz większego znaczenia eksportu wina dla bilansu płatniczego Bułgarii stworzono ostatnio w Sofii centralę wina, która się stała szczytową organizacją dla tak licznych w Bułgarii spółdzielni winnych, mając być zarazem ośrodkiem centralnym dla wszystkich producentów wina, zarazem też centralą planowego rozprowadzenia handlowego.

W związku z tą nową centralą wina przewidziane są regularne pociągi przeznaczone do eksportu winogron w głąb Europy przy czym w tym roku ubiegłym eksport osiągnął 260 ton.

Bułgarska produkcja wina rozwija się coraz silniej dzięki wydajnemu poparciu wszystkich miarodajnych czynników i wkrótce dorówna w swej wydajności produkcji rumuńskiej wzgl. greckiej.

Spółdzielczość winna bierze w tym rozwoju bardzo znaczny udział.

SPIS RZECZY

1943

Rok III

Alfabetyczny spis rzeczy Rocznika „Spółdzielcy“ 1943

A

Akcja premiowa:

Akcja Premiowa 1943/4, 342
Wskazówki dla akcji premiowej, 363
(Zobacz: premiowanie)

Ajencja:

Umowa ajencji, 243

Alzacja:

Spółdzielczość w Alzacji, 80

B

Bankowość:

Centralizacja nadzoru bankowego, 440
Społeczno-gospodarcze znaczenie Banków Ludowych, 440
Spółdzielcza bankowość na Wschodzie, 249
Bułgarski Bank Rolniczo-Spółdzielczy, 55
Fuzja Banków Spółdzielczych w Łotwie, 493
Zużytkowanie kapitałów spółdzielczych, 169
Finansowanie spółdzielni handlowych, 410
Gotówka, czy konta oszczędnościowe? 516
Papiery wartościowe, 546
Wpłaty P. K. O., 104
Podatek od kapitałów i rent, 439
Wypłaty wkładów bankowych, 177
(Zobacz: Kredytowe Spółdzielnie — Kasowość — Oszczędność).

Biblioteki spółdzielcze:

(Zob.: wydawnictwa).

Bilansowość:

Zarządzenie wstrzymania ogłoszeń bilansowych, 340
Odezwa o sprawozdaniach miesięcznych i bilansach surowych, 374 i 222
Zatwierdzenie bilansu spółdzielni, 13
Jak sporządza się bilans surowy, 489 i 513
Doroczne zamknięcie ksiąg, 297—309
Czynności księgowego po zamknięciu miesiąca, 316—323
Podatek dochodowy od nadwyżek bilansowych, 496
(Zobacz: rachunkowość-kasowość).

Bochnia:

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Bochni, 436

Budownictwo:

Zakaz budowania i wyjątki, 375
Rejestracja maszyn budowlanych, 6
Gospodarka materiałami budowlanymi, 134
Ceny w budownictwie, 325
Taryfa przemysłu ceglarnianego w Radomsku, 8. (Zobacz: przemysł).

Bulgaria:

Bułgarska statystyka spółdzielcza, 248
Nowe zadania spółdzielni bułgarskich, 108

Zfuzjowanie spółdzielni w Bułgarii, 421
Bułgarski Bank Rolniczo-Spółdzielczy, 55
Mechanizacja rolnictwa bułgarskiego, 492
Bułgarska Centrala Winna, 564

Ceny:

Uwidocznienie cen, 325
Ceny zakupu towaru, 54
Ceny za owoce i jarzyny suszone, 76
Ceny za ziemniaki i jarzyny, 7
Ceny za ogórki i kapustę, 347
Uregulowanie cen za kapustę kwaszoną, 77
Ceny za len i konopie, 33
Ceny za miód pszczelny, 467
Ceny za mleko i wyroby mleczne, 414
Ceny za olej jadalny, 11
Ceny za drób bity, 434
Ceny za hydło rzeźne, 443
Ceny w budownictwie, 325
Ceny za papier i tekturę, 36
Ceny karbidu, 175
Ceny za gaz acetylenowy, 327
Ceny towarów galanteryjnych, 11
Ceny za biżuterię sztuczną, 36
Ceny w stolarstwie, 105
Ceny obuwia w radomskim, 45
Ceny obuwia w krakowskim, 10
Ceny obuwia w warszawskim, 135

Chorwacja:

Centralny Związek Spółdzielni Chorwackich, 132
Spółdzielnie gospodarcze w Chorwacji, 75
Spółdzielcze Przetwórnice owoców w Chorwacji, 519
Spółdzielnie hodowlane w Chorwacji, 55
Chorwacka gospodarka rybna, 421
Spółdzielczość rybacka w Dalmacji, 79
Zielarstwo w Chorwacji, 153

Cia:

Rozporządzenie o zwolnieniu od ceł, 7
(Zobacz: dewizy)

Cukrownictwo:

Cukrownie spółdzielcze w Holandii, 249
Syrop sztuczny, 368
Produkcja syropów owocowych, 348
Wpłata podatku spożywczego od syropu, 494
Ceny za miód pszczelny, 467
Kontyngenty miodu pszczelnego, 247

Czeski Protektorat:

Spółdzielczość w Czechach i Morawach, 79
Centralna Kasa w Protektoracie, 55
40-lecie „Kampeliczek“, 441
Członkostwo Spółdz.:
Członkostwo spółdzielni, 129
Uprawnienia członków spółdzielni, 521
Spór spółdzielni z byłymi członkami, 129
Skuteczność wykluczenia członka, 129
Zajęcie wierzytelności spółdzielni od członka, 128
Księgowanie udziałów członkowskich, 184

Czynsze:

Zastaw na ubezpieczenie czynszu, 328
(Zobacz: najem — umowy — prawne porady).

D

Dania:

Spółdzielczość w Danii, 441
Rolnictwo duńskie, 55
Duńska intensyfikacja, 465
Duńska produkcja konserw warzywnych, 132

Dewizy:

Rozporządzenie dewizowe w GG, 433
(Zobacz: Generalne Gubernatorstwo — Bankowość — Rozporządzenia).

Dokumenty:

Prawny dowód dokumentów, 377
Legalizacja dokumentów, 251
Zgubienie karty rozpoznawczej, 543

Dostawy:

Powszechne warunki dostaw handlowych, 145
Zlecenie produkcji i dostaw, 151
Należitości za dostawy wojskowe, 134
Nowe normy dostawy mleka i masła, 133

Dzierżawa:

Umowa dzierżawy, 256
Najem i dzierżawa, 172
(Zobacz: umowy)

Drzewo:

Wyrab i zużytkowanie drzewa, 11
Przesyłki drzewa opałowego, 135
(Zobacz: węgiel — stolarstwo)

Dywidendy:

Zakaz wypłacania dywidendy, 177
(Zobacz: Zyski — Kasowość).

Działy „Spółdzielcy“:

Działy Kształcenia, 352, 369, 437, 459, 509, 532
Dział Ubezpieczeń, 350, 370, cały numer 17-ty, 418, 438, 462, 488, 510, 535
Dział Kredytowy, 371, 419, 439, 463, 516, 537
Wzorowe Warsztaty Pracy, 366, 417, 436, 531 i 572
Porady Prawne, 13, 38, 62, 88, 107, 136, 157, 179, 233, 252, 328, 376, 423, 446, 471, 495, 521, 543, 573
Rachunkowość Spółdzielcza, 112, 221, 257, 449, 249, 513
Obwieszczenia urzędowe, 6, 31, 56, 102, 153, 230, 250, 325, 374, 443, 466, 493, 520, 541
(Zobacz: Spółdzielczość w Świecie — Terminarze podatkowe).

E

Estonia:

Wzorowa spółdzielczość estońska, 421
Estońskie zagadnienia spółdzielcze, 493
Odbudowa estońskiej spółdzielczości, 152

Europa:

Rok spółdzielczości europejskiej, 1
Spółdzielczość w państwach bałtyckich, 465
Europejskie plany rolniczo-spółdzielcze, 562

F**Finlandia:**

Fińska wspólnota sąsiedzka Talkoo, 519
Finlandzka samowystarczalność spółdzielcza, 540

Francja:

Zrzeszenia spółdzielcze we Francji, 152
Spółdzielczość rolnicza we Francji, 80
Reorganizacja rolnictwa francuskiego, 31
Francuska wytwórczość rolna, 540

Fundusz pracy:

Nowe przepisy o funduszu pracy, 178
Podwyższenie składki na fundusz pracy, 102
(Zobacz: Praca — składki — rozporządzenia).

G**Galanteria:**

Ceny towarów galanteryjnych, 11
Ceny za biżuterię sztuczną, 36

Galicja:

Z dziejów spółdzielczości w Galicji, 483
231
(Zobacz: Generalne Gubernatorstwo — Rozporządzenia).

Generalne Gubernatorstwo:

Korzystny rozwój spółdzielczości w GG, 433
Odezwa do ludności w GG, 374
Rozporządzenia dewizowe w GG, 433
(Zobacz: Galicja — Powiatowe spółdzielnie).

H**Handel:**

Hurtownicy powiatowi, 99
Kartel hurtowników powiatowych, 10
Spółdzielnia i Handel w gospodarce żywności, 45
Finansowanie spółdzielni handlowych, 410
Centrala Handlowa „Społem“, 28
Powszechne warunki dostaw handlowych, 145
Zakup i sprzedaż towarów dla rolników, 66
Schemat sprzedaży towarów dla rolników, 66
Ceny zakupu towarów, 54
Uwidocznienie cen, 325
Wykładanie towarów na wystawach, 494
Nieuczciwa konkurencja, 230
Reklama handlowa, 106
Umowa sprzedaży, 241
Odpowiedzialność za wagę towaru, 242
Książki przychodu towaru, 175
Opakowanie, 231
Lista towarów według nowego planu kont, 265—275, 276—286, 295
(Zobacz: Sklep — Reklama — Prawne porady).

Hasła spółdzielcze:

173, 175, 249, 250, 253, 255, 398, 391, 411, 442, 445, 464, 486, 545, 554.

Historia spółdzielczości:

Pierwsi pionierzy spółdzielczości, 409
Z dziejów spółdzielczości w Galicji i Kongresówki, 483

Z dziejów Kas Stefczyka, 463
Historia spółdzielni Zdrowia w Markowie, 532
Twórca idei spółdzielczej Raiffeisen, 361
Dr Fryderyk Swart, 492
40-lecie „Kampeliczek“, 441

Higiena:

Dbajmy o czystość mleka, 24
Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach, 488 i 512
Szczepienia przeciwko tyfusowi brzusz-nemu, 52
Spółdzielnie Zdrowia, 486
(Zobacz: Zdrowie — Rozporządzenia).

Hiszpania:

Hiszpański eksport pomarańcz, 133

Hodowla:

Spółdzielnie hodowlane w Chorwacji, 55
Hodowla jedwabnika bez morwy, 368
(Zobacz: Zwierzęta — Rzeźnictwo).

Holandia:

Spółdzielnie holenderskie, 249
Spółdzielcze cukrownie w Holandii, 249
Europejskie plany roln.-spółdz., 562

I**Instytuty:**

Ciekawe prace Instytutu w Puławach, 367
Narodowy Instytut Spółdzielczy w Bukareszcie, 30
Południowo-wschodni Instytut Spółdzielczy, 373

Ilustracje:

Wzór skrzynki do kart kontowych, 16
Wzór aparatu do księgowania, 15
Inwestycje spółdzielcze w Garwolinie, w Skierniewicach, w Ostrowcu Świętokrzyskim, Sochaczewie i Tymbarku, 4
Kartoteki osobowo-rzeczowe, 43
Pakowanie przetworów spożywczych, „Społem“, 29
Skład maszyn L. Z. w Radomiu, 26
Warsztaty L. Z. w Krakowie, 26
Schematy przyjęcia i sprzedaży towarów dla rolników, 66 i 67
Wytwórnia kremu kosmetycznego „Społem“, 78
Pakowanie kostek Maggiego „Społem“, 78
Mydło przed cięciem, z fabryki „Społem“, 76
Wytwórnia sera w Związkowej Spółdzielni w Warszawie, 74
Czyszczenie zboża siewnego Spółdzielni Błonie, 74
Warsztaty reperacyjne spółdzielni w Tomaszowie Mazow., 98
Sklep maszynowy Spółdzielni w Jaśle, 131
Centrala biura Sp. R. H. w Jaśle, 130
Naprawa maszyn Sp. R. H. w Jaśle, 130
Skład maszyn w Sp. R. H. w Jaśle, 171
Warsztat naprawy maszyn Sp. R. H. w Jaśle, 171
Magazyny zbożowe Sp. R. H. w Jaśle, 170
Cedzenie mleka, 246
Państwowa Spółdzielnia R. H. w Jarosławiu, 245
Nowy Magazyn Sp. R. H. w Jarosławiu, 245
Dziedziniec Spółdzielni Zdrowia w Krakowie, 367
Sklep Spółdzielni „Praca“ w Krakowie, 366
Dr Franciszek Stefczyk, 410
Fryderyk Wilhelm Raiffeisen, 409

Zarząd i Pracownicy Sp. R. H. w Bochni, 436
10 000 spółdzielni w GG, 507 i 537
Wnętrze spichrza magazynu Sp. R. H. w Nowym Targu, 531
Nowy Spichrz Magazyn Sp. R. H. w Nowym Targu, 530

Izba Centralna:

Składki do Izby Centralnej, 233 i 252
W sprawie składek do Izby Centralnej, 520, 560

J**Jajczarstwo:**

Jajczarstwo spółdzielcze, 484
Kontyngenty jaj i drobiu, 247
W sprawie odsprzedawców jaj, 520

Japonia:

Japońskie rezultaty agrarne, 564

Jarosław:

Spółdzielnia Powiatowa w Jarosławiu, 244
(Zobacz: Powiatowe Spółdzielnie — Warsztatowe Warsztaty Spółdzielcze)

Jarzyny:

Badanie uprawy jarzyn, 232
Magazynowanie jarzyn i owoców, 10
Ceny za jarzyny i owoce suszone, 76
Ceny za ogórki i kapustę głowiastą, 347
Ceny za ziemniaki i jarzyny w Radomskim, 7
Spółdzielnie warzywnicze w Rzeszy, 132
Duńska produkcja konserw warzywnych, 132
(Zobacz: Ogrodnictwo — Rolnictwo — „Różne“).

K**Kalendarze:**

Kalendarze rolnicze, 230
(Zobacz: Wydawnictwa).

Kalkulacja spółdzielcza:

Spółdzielcza kalkulacja przemysłowa i analiza, 149
(Zobacz: Rachunkowość — Księgowość — Bilansowość — Przemysł).

Karne prawo:

Agrarne prawo karne, 31
Wykrycie nadużyć i szkód spółdzielczych, 254
Przepisy karne w odniesieniu do spółdzielni, 252
„Ubezpieczenie“ od kodeksu karnego, 418
Pojęcie odpowiedzialności karnej, 18
Uchybienia obowiązkowi pracy, 178
Nadużywanie mundurów, 327
(Zobacz: Prawo — Rozporządzenia — Kontrola).

Kasowość:

Kontrola kasy, 517
Gospodarka kasowa w spółdzielniach mleczarskich, 539
Obrót gotówkowy, 519
Dziennik ogólny, 184
Ubezpieczenie inkasentów od rabunków, 393
Papiery wartościowe, 543

Kaucje:

Kaucje i zabezpieczenie pracowników, 180
Zastaw na ubezpieczenie czynszów, 328
Gwarancja sklepowego, 474
Księgowanie opakowań kaucyjnych, 227 i 257

Kolej:

Ładowanie wagonów towarowych, 326
Zbiorowe ładunki wagonowe, 247 i 326
Kolejowy ruch towarowy, 154
Przekazywanie listów towarowych, 542
Transport spirytusu surowego, 12
Przesyłki drzewa opałowego, 135
Ubezpieczenie transportowe, 394
Ubezpieczenie transportu zwierząt, 535

Komis:

Umowa komisu, 243
(Zobacz: Umowy — Agencje).

Konferencje:

Konferencje kierowników działów kredytowych, 259
Konferencja referentów kształcenia, 258

Konkurencja:

Nieuczciwa konkurencja, 230
(Zobacz: Handel — Reklama — Sklep).

Kontrola:

Kontrolny aparat spółdzielczy, 543
Kontrola kasy, 517
Jak prowadzić kontrolę zakupów, 473
Wcielenie inspekcji ziemskiej, 107

Konta:

Plant kont dla rolniczych spółdzielni towarowych, 194
Lista towarów według nowego planu kont, 265—275
Objaśnienie do planu kont, 276—286
Towarowe karty kontowe, 295
Księgowanie na kontach nieruchomości i ruchomości, 161
Zamykanie kont towarowych, 112

Kontyngenty:

Reglamentacja gospodarcza, 314
Wady towarów kontyngentowych, 111
Kontyngenty jaj i drobiu, 247
Kontyngenty miodu pszczelego, 247
Kontyngenty mleka i masła, 133
Zbiórka kości, 347
Kontyngenty miodu pszczelego, 467

Kraków:

Powiatowa spółdzielnia rolniczo-handlowa w Krakowie, 417
10-lecie Spółdzielni „Praca” w Krakowie, 366
Spółdzielczość różna okręgu krakowskiego, 529

Kredytowa spółdzielczość:

Zestawienie danych spółdzielni oszczędnościowo pożyczkowych 1942/3, 420
Konferencje kierowników działów kredytowych, 259
Spółdzielnie drobnego kredytu, 88
Społeczno-gospodarcze znaczenie Banków Ludowych, 440
Z dziejów Kas Stefczyka, 463
Jak krzewić oszczędność, 537
Gotówka czy konto oszczędnościowe, 516
Spółdzielczość kredytowa a podatek obrotowy, 157
Podatek od kapitałów i rent, 439
Zużytkowanie kapitałów spółdzielczych, 169
Wezwanie do wierzycieli, 340
Wyплаты wkładów bankowych, 177
Odsetki od pożyczek skonwertowanych, 250
(Zobacz: Kasowość — Banki — Oszczędność — Rachunkowość).

Księgowość spółdzielcza:

Zasady księgowości kupieckiej, Lulka — Metodyka przebitkowa, 114 i 44
Prowadzenie ksiąg handlowych, 62
Księgowość przebitkowa w spółdzielniach rolniczo-handlowych, 89
Organizacja księgowości przebitkowej, 40
Czynności księgowego po zamknięciu miesiąca, 316—323
Wzór ksiąg ruchomości, 163
Księgowanie na kontach nieruchomości i ruchomości, 161
Księgowanie odpisów i przelewów, 227
Księgowanie operacji wekslowych, 228
Księgowanie opakowań kaucyjnych, 257
Księgowanie udziałów członkowskich, 184
Różne sposoby otwierania ksiąg, 184
Doroczne zamknięcie ksiąg, 297—309
Odezwa o sprawozdaniach miesięcznych i bilansach surowych, 222 i 374
Sprawozdanie miesięczne spółdzielni rolniczo-handlowych, 292
Sporządzenie bilansu surowego, 513
Zakaz rejestru ksiąg i rejestru handlowego, 177

Kształcenie spółdzielcze:

Samouctwo spółdzielcze, 533
Terminatorstwo spółdzielcze, 437
Narybek spółdzielczy, 362
Rewident jako wykładowca dla pracowników i władz spółdzielczych, 379
Program nauki spółdzielczej, 459
Korespondencyjne kursy spółdzielcze, 352
Przegląd szkół spółdzielczych, 534
Konferencja referentów kształcenia, 258
(Zobacz: Szkoły — Kursy — Nałęczów — Oświata).

Kursy:

Z kursów dla kierowników i nauczycieli, 509
Kursy spółdzielcze rok VII, 351
Zakończenie 14-go Kursu w szkole spółdzielczej w Nałęczowie, 331
(Zobacz: Szkoły — Kształcenie — Oświata).

L**Licytacje:**

Przymusowa licytacja nieruchomości, 103
(Zobacz: Prawne porady).

Likwidacje:

Rozwiązanie spółdzielni, 128
W sprawie zamykania spółdzielni, 256
Otwarcie upadłości spółdzielni na wniosek wierzyciela, 129
Uchwała w sprawie łączenia spółdzielni, 340
Wypowiedzenie umowy pracy przez likwidatorów, 128
(Zobacz: w każdym numerze „Spółdzielcy” spis rejestracji, względnie likwidacji spółdzielni).

Lotaryngia:

Spółdzielczość w Lotaryngii, 55

Luksemburgia:

Łączenie spółdzielni w Luksemburgu, 152
Spółdzielnie przetwórcze w Luksemburgii, 102

Lwów

Wystawa rolniczo-spółdzielcza we Lwowie, 316
Spółdzielczość „różna” okręgu lwowskiego, 556

L. Z.

Struktura i organizacja L. Z., 25
(Zobacz: Rolnictwo — Urzędy).

Łotwa:

Fuzja banków spółdzielczych w Łotwie, 493

M**Magazynowanie:**

Oplaty za magazynowanie owoców, 561
Jak należy magazynować mąkę, 413
O uporządkowaniu spichrzy, 485
Magazynowanie artykułów premiowych, 542
Naddunajskie magazyny spółdzielcze, 101
(Zobacz: Magazyny, w: Ilustracje).

Markowy:

Historia spółdzielni zdrowia w Markowy, 534
(Zobacz: Higiena — Zdrowie).

Masło:

Płynne masło, 368
Wyrób masła systemem „Alfa”, 368
Wady serów i masła, 507

Maszyny rolnicze:

Zasady spółdzielczości rolniczo-maszynowej, 458
Generator gazowy w rolnictwie spółdzielczym, 549
Zezwolenie na kotły parowe, 37
Rejestracja maszyn budowlanych, 6
Węgierskie spółdzielnie maszynowe, 442
Ujednolicenie maszyn mleczarskich w Niemczech, 368
Mechanizacja rolnictwa w Bułgarii, 492

Mąka:

Mąkę należy magazynować, 413
Worki na mąki i paszę, 494
Obrót workami na mąkę i paszę, 508
Przepisy przemiatu dla młynów handlowych, 416
O uporządkowaniu spichrzy, 485.

Miód:

Kontyngenty miodu pszczelego, 247
Ceny za miód sztuczny, 467
(Zobacz: Cukrownictwo).

Mleczarstwo:

Program spółdzielczości rolniczej w szkolnictwie mleczarskim, 509
Dbajmy o czystość mleczarni, 246
Wyroby z mleka, 469
Nowe normy dostawy mleka i masła, 133
Wady serów i ich zwalczanie, 507
Pierwsza szkoła udoju w Biginach, 368
Dokąd dostarczać mleko, 331
Prawo dyspozycji w spółdzielniach mleczarskich, 133
Okręgowa mleczarnia spółdzielcza w Tarnowie, 531
Rumuńska spółdzielczość mleczarska, 248
Mleczarstwo na Węgrzech, 153
Ujednolicenie maszyn mleczarskich w Niemczech, 368
Ceny za mleko i wyroby mleczne, 414
Płynne masło, 366
Wyrób masła systemem „Alfa”, 368
Mleko w arkuszach, 368

Młyny:

Przepisy przemiatowe dla młynów handlowych, 416
Obrót workami za mąkę i paszę, 454 i 508
Mąkę należy magazynować, 413

N**Nadużycia:**

Wykrycie nadużyć i szkód spółdzielczych, 254

Nieznanomość prawa nie chroni przed karą, 546
 Nadużywanie mundurów, 327
 Pojęcie odpowiedzialności karnej, 18
 Uchybienia obowiązkowi pracy, 178
 Agrarne prawo karne, 31
 (Zobacz: Rewizorzy — Kontrola — Karne prawo).

Najem:

Umowa najmu, 255
 Wzór umowy najmu, 473
 Najem i dzierżawa, 172
 Zastaw na ubezpieczenie czynszów, 328
 Podatek od lokali, 496
 (Zobacz: Umowy — Rozporządzenia — Porady prawne).

Nałęczów:

Zapisy do szkoły spółdzielczej w Nałęczowie, 359
 Zakończenie 14-go Kursu w szkole spółdzielczej w Nałęczowie, 331
 Przegląd szkół spółdzielczych, 534
 (Zobacz: Szkoły — Kursy — Kształcenie — Oświata).

Nawozy:

W sprawie sprzedaży sztucznych nawozów, 520
 (Zobacz: Rolnictwo — Handel).

Niemcy: zobacz: Rzesza:

Norwegia:

Organizacja spółdzielcza wsi w Norwegii, 248

Nowy Targ:

Powiatowa spółdzielnia rolniczo-handlowa w Nowym Targu, 530.

O

Obwieszczenia:

Język obwieszczeń, 135
 (Zobacz: Rozporządzenia — Odezwy — Urzędy — Władze)

Ochrona:

Ochrona ujęcia zbiorów, 345
 Ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków, 397
 Ubezpieczenie inkasentów od rabunków, 393
 Zachowanie się w czasie alarmu lotniczego, 106
 Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach, 488 i 512

Odezwy:

Odezwa do ludności Generalnego Gub., 374
 Odezwa o sprawozdaniach miesięcznych, 374
 (Zobacz: Rozporządzenia — Urzędy).

Odpadki:

Ujęcie gospodarki odpadkami, 6
 Wartość odpadków, 368
 Zbiórka kości, 347
 (Zobacz: Reglamentacja — Racjonalizacja — Rozporządzenia).

Odpowiedzialność:

Odpowiedzialność spółdzielni, 181
 Odpowiedzialność za wagę towarów, 242
 Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej, 181
 Pojęcie odpowiedzialności cywilnej, 181

Ubezpieczenie od odpowiedzialności spółdzielni, 395

Pojęcie odpowiedzialności karnej, 181

Odpowiedzi:

75, 257, 331

Odsetki:

Odsetki od pożyczek skonwertowanych, 250
 Odsetki od zobowiązań przedsiębiorstw pod zarządem komisarzy, 33
 (Zobacz: Kredyt — Banki — Kasowość).

Odszkodowanie:

Odszkodowania za utracone wobec państwa polskiego wierzytelności, 11
 (Zobacz: Wierzytelności).

Ogrodnictwo:

Spółdzielczość ogrodnicza, 566
 Przeprowadzenie spisu drzewek owocowych, 347
 Premie na produkty ogrodnicze, 445
 Spółdzielnie warzywnicze w Rzeszy, 132
 Zaopatrzenie w sadzeniaki, 135
 Spółdzielnia ogrodniczo-warzywnicza w Tymbarku, 245
 (Zobacz: Jarzyny — Owoce — Rolnictwo).

Olej:

Ceny za olej jadalny, 11
 Ceny za mleko, oleje i tłuszcze, 414
 Urząd gospodarowania olejem mineralnym, 348

Opakowanie:

Rozporządzenie o opakowaniach, 375
 Jednolite opakowanie, 151
 Opakowania sklepowe 231
 Księgowanie opakowań kaucyjnych, 227 i 257
 Worki na mąkę i paszę, 494 i 508
 Beczki do syropu ziemniaczanego, 494
 (Zobacz: Sklep — Rozporządzenia).

Orzecznictwo spółdzielcze:

(Zobacz: Spółdzielcze prawo).

Oświata:

Samouctwo spółdzielcze, 533
 Film na usługach oświaty, 543
 Pierwsi pionierzy spółdzielczości, 409
 Terminatorstwo spółdzielcze, 437
 Szkolne kasy oszczędności 419
 Kursy korespondencyjno-spółdzielcze, 352
 Rewident jako wykładowca, 379
 Spółdzielczy sens ubezpieczeń, 462
 Więcej uprzejmości, 481

Oszczędność:

Jak krzewić oszczędność, 537
 Gotówka czy konto oszczędnościowe, 516
 Zestawienie danych spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych 1942/3, 420
 20 miliardów oszczędności w Rzeszy, 440
 Szkolne kasy oszczędności, 419
 Japońskie spółdzielnie oszczędnościowe, 249

Owocarstwo:

Spółdzielczość ogrodnicza, 578
 Spółdzielnia owocarska w Tymbarku, 245
 Magazynowanie owoców i jarzyn, 100
 Ceny na owoce i jarzyny suszone, 76
 Do kogo należą owoce spadłe na obcym terenie, 378
 Ceny marmelady, 175
 Produkcja owocowych syropów, 348
 Rozwój „Südobst-Genossenschaft“, 421

Hiszpański eksport pomarańcz, 133
 Chorwackie przetwórnice owoców, 519
 Słowackie owocowe przetwórnice konserwowe, 465
 Opłaty za magazynowanie owoców, 561

P

Państwowa Rada Spółdz.:

O łączeniu się spółdzielni, 349
 Ograniczenia w spółdzielni, 349
 Zarządzenie o wstrzymaniu ogłoszeń bilansowych, 340
 Ograniczenie zwoływań Walnych Zgromadzeń w spółdzielniach kredytowych, 371
 Polecenie o uprawnienia zgromadzenia Rady nadzorczej, 340 i 341
 W sprawie przekazywania listów przewozowych, 542
 W sprawie darów i większych wydatków, 520
 W sprawie sprzedaży sztucznych nawozów, 520
 W sprawie odsprzedaży jaj, 520
 Zarządzenie o spółdzielniach „Spożywców Społem“, 337
 (Zobacz: Rozporządzenia — Urzędy).

Papier:

Zakaz wyrobów z papieru, 231
 Ceny za papier i tekturę, 3
 (Zobacz: Przemysł — Ceny).

Patenty:

Prawo o patentach i wzorach, str. 328
 (Zobacz: Wynalazki).

P. K. O.:

Wypląty P. K. O., 104
 (Zobacz: Banki — Wierzytelności).

Płaca:

Świadczenia pracodawcy za rozłękę, 110
 Podatek dochodowy od skumulowanych wynagrodzeń, 523
 Podatek od sumy płac, 448
 Pouczenie o ubezpieczeniach społecznych, 349, 376 i 425
 (Zobacz: Ubezpieczenie społeczne — Rozporządzenia).

Poczta:

Wiadomości pocztowe, 62
 Zmiana ordynacji pocztowej, 134
 (Zobacz: Urzędy — Rozporządzenia).

Podatki:

Aktualne sprawy podatkowe, 545
 Obliczanie podatków, 425
 Sprawy podatkowe w spółdz. rolniczo-handlowych, 107
 Podstawa podatku dochodowego, 138
 Wykaz obliczeń i dopłat na podatek dochodowy, 126
 Dodatkowe przedpłaty na podatek dochodowy, 179
 Przedpłaty na podatek dochodowy, 125
 Podatek dochodowy od nadwyżek bilansowych, 496
 Podatek obrotowy, 497
 Ulgi w podatku obrotowym, 157
 Podatek przemysłowy, 495
 Podatek od kapitałów i rent, 439
 Podatek obrotowy od eksportu, 233
 Podatek od nieruchomości, 493
 Dodatek do podatku gruntowego, 102
 Podatek od lokali, 496
 Przysięga wyjawienia, 524

Powiatowe spółdzielnie:

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Krakowie, 417
 Powiatowa Spółdzielnia roln.-handl. w Nowym Targu, 533
 Powiatowa sp-nia roln. handl. w Jarosławiu, 244
 Powiatowa sp-nia roln. handl. w Jasle, 130
 Powiatowa sp-nia roln. handl. w Gorlicach, 74
 Kartel hurtowników powiatowych, 10
 Hurtownicy powiatowi, 110
 (Zobacz: wzorowe warsztaty pracy).

Pożyczki:

Odsetki od pożyczek skonwertowanych, 250
 Finansowanie spółdzielni handlowych, 410
 (Zobacz: Bankowość, Kasowość, Oszczędność — Kredytowe spółdzielnie — Wierzytelności).

Praca:

Umowa o pracę, 179
 Nowe przepisy pracy, 180
 Uchybienia obowiązkowej pracy, 176
 Nowe przepisy o funduszu pracy, 178
 Podwyższenie wkładki na Fundusz Pracy, 102
 Dziesięciolecie Okr. Sp-ni „Praca“ w Krakowie 366
 Zabezpieczenie i kaucje pracowników, 180

Prawo spółdzielcze:

Orzecznictwo spółdzielcze, 49 i 128
 Pełnomocnictwo zarządu, 98 i 129
 Zobowiązania spółdzielni, 136
 Istota prawna spółdzielni, 471
 Przegląd zagadnień prawnych spółdzielni roln.-handlowych, 158
 Członkostwo spółdzielni, 129
 Spór spółdzielni z byłymi członkami
 Otwarcie upadłości na wniosek wierzyciela, 129
 Zajęcie wierzytelności spółdzielni od członka, 128
 Uprawnienie członków spółdzielni, 521
 (Zobacz: Zarząd — Członkowie — Walne Zgromadzenie Władzy spółdzielczej).

Prawne porady:

Nieznanomość prawa nie chroni przed karą, 546
 Pojęcie odpowiedzialności karnej, 183
 Pojęcie odpowiedzialności cywilnej, 182
 Legalizacja dokumentów, 251
 Zaszczycenie własności, 242
 Prawny dowód dokumentów, 377
 Sąd polubowny, 446
 Przysięga wyjawienia, 524
 Prawny posiadacz wekslu, 522
 Wpływ zmiany stosunków gospodarczych na zobowiązania, 329
 Nieuczciwa konkurencja, 230
 Uchybienia obowiązkowi pracy, 188
 Pouczenia o ubezpieczeniach społecznych, 2 i 3, 349, 376 i 425

Premiowanie:

Akcja premiowa w 1943/44, 342 i 363
 Wskazówki dla akcji premiowej, 363
 Magazynowanie artykułów premiowych, 542
 Premie na produkty ogrodnicze, 445
 Premiowanie jęczmienia browarowego, 106
 Premiowanie chmielu, 445
 Premiowanie zbieraczy ziół lekarskich, 327

Propaganda spółdzielcza:

Dzisiejsza propaganda spółdzielcza, 505
 Wytyczne dla reklamy handlowej, 326
 Jak zdobyć klienta, 365
 Reklama gospodarcza, 106
 Nowa oznaka emblemat spółdz. rolnicze, 341
 Nieuczciwa konkurencja, 230
 Propaganda spółdzielcza w Słowacji, 170
 (Zobacz: reklama).

Przemysł:

Rozporządzenie koncentracji przemysłu, 104
 Numeracja przedsiębiorstw, 347
 Spółdzielnie wytwórcze, a podatek obrotowy, 157
 Rachunkowość przemysłowa, 530
 Zakaz wyrobów z papieru, 231
 Wyrób smarów, 131
 Wyroby żelazne dla ludności niemieckiej, 131

Puławy:

Ciekawe prace instytutu w Puławach
 (Zobacz: Instytuty — Rolnictwo).

R**Rachunkowość spółdzielcza:**

Analiza rachunkowa i gospodarcza spółdzielni, 121
 Reforma rachunkowości spółdzielni, 193 i 221
 Rachunkowość przemysłowa, 536
 Rachunek strat i zysków dla celów wewnętrznych, 225
 Spółdzielcza kalkulacja i analiza przemysłowa, 149
 (Zobacz: kasowość-bilans)

Racjonalizacja:

Rozporządzenie koncentracji przemysłu, 104
 Ograniczenie wyrobu metali, 37
 Kumulacja urzędów centralnych, 153
 Numeracja przedsiębiorstw, 347
 Duńska intensyfikacja, 465
 Jednolite opakowanie, 151
 Badanie uprawy jagód, 232
 Badanie nad użytkowością gruntu, 423

Rada Nadzorcza:

Zarządzenie dotyczące Rady Nadzorczej, 341
 Polecenie o uprawnieniach zgromadzenia dla Rady nadzorczej, 340
 Odpowiedzialność Zarządu i Rady nadz., 1
 (Zobacz: Władze spółdzielcze).

Raiffeisen:

Twórca idei spółdzielczej, Raiffeisen, 361
 Jednolite firmowanie spółdzielni Raiffeisenowskiej, 373
 80 tysięcy Sp-ni Raiffeisenowskich, 564
 (Zobacz: Historia — Sietczyk).

Redakcyjne uwagi:

Roczny bilans naszej pracy, 553
 O czytaniu Spółdzielcy, 234, 276, 296
 Zmiana biura, 29
 Sprostowanie o ogłoszeniach rejestracyjnych, 68, 115, 185
 Zmiana redakcyjna „Spółdzielcy“ od Nru 15, str. 360
 „Treść“ „Spółdzielcy“ od Nru 20-go
 (Zobacz: Działy „Spółdzielcy“)

Rejestracje:

Spis członków zarządu do rejestru, 128
 Wzory wniosków do Sądów rejestracyjnych, 421

Zakaz rejestru ksiąg i rejestru handlowego, 177
 (Zobacz: w każdym numerze „Spółdzielcy“ ogłoszenia rejestrowe).

Reglamentacja:

Reglamentacja gospodarcza, 314
 Reglamentacja niektórych ziół, 251
 Gospodarka materiałami budowlanymi, 134
 Ujęcie gospodarki odpadkami, 6
 Ujęcie produkcji osocza, 151
 Reglamentacja uprawy jarzyn, 232
 Zbiornice zielarskie, 362
 Dokąd dostarczyć mleko, 331
 (Zobacz: Racjonalizacja — Rozporządzenia — premie).

Reklama:

Reklama spółdzielcza, 365
 Dzisiejsza propaganda spółdzielcza, 505
 Reklama gospodarcza, 106
 Wytyczne dla reklamy handlowej, 326
 Wykładanie towarów na wystawach, 495
 Nieuczciwa konkurencja, 230
 Nowa oznaka emblemat spółdzielni, 341

Rewizja:

Kontrolny aparat spółdzielczy, 543
 Kontrola Kas, 517
 Rewizje i rewidencje, 243
 Rewident jako wykładowca dla pracowników i władz spółdzielczych, 379
 Jak prowadzić kontrolę zakupu, 473
 (Zobacz: Kontrola — Władze spółdzielni)

Rolnictwo:

Ogólne obowiązki w rolnictwie, 32
 Badania agrarno statystyczne, 542
 Agrarne prawo karne, 31
 Film na usługach oświaty rolniczej, 543
 Przekształcenie Izby rolniczych, 347
 Ciekawe prace Instytutu w Puławach, 347
 Ochrona ujęcia zbiorów, 346
 Badanie użytkowości gruntów, 123
 Dodatkowe badanie nad użytkowaniem gruntu, 423
 Gospodarka zbożem i paszami, 314
 Prywatna własność gruntu w Galicji, 231
 Tablica zmiany gęstości zboża, 37
 Uprawa trojeści, 56
 Wcielenie inspekcji ziemskich, 107
 Struktura i organizacja L. Z., 25
 Kalendarze rolnicze, 230

Rolniczo-handlowe spółdzielnie:

Sprawozdanie roczne sp-ni roln.-handl. za rok 1942/43, 449
 Sieć spółdzielni rolniczo-handlowych Okręgu warszawskiego, 482
 Fundusz dla popierania spółdzielni rolniczych, 493
 Na marginesie nowej fazy organizacyjnej spółdzielni rolniczych, 338
 Przegląd zagadnień prawnych w spółdzielniach rolniczo-handlowych, 158
 Zobowiązania spółdzielni rolniczych wobec żydów, 178
 Rozdzielnik kosztów w spółdzielniach roln.-handlowych, 226
 Sprawy podatkowe w spółdzielniach rolniczo-handlowych, 107
 Plan kont dla rolniczych spółdzielni towarowych, 194
 Nowa oznaka emblemat spółdzielni rolniczo-handlowych, 341
 Więcej uprzejmości, 481

Rozporządzenia:

Odezwa do ludności Generalnego Gubernatorstwa, 374
 Prywatna własność gruntów w Galicji, 231
 Akcja premiowa w 1943/44, 346
 Ochrona ujęcia zbiorów, 346
 Ogólne obowiązki w rolnictwie, 32
 Zakaz budowania i wyjątki, 375
 Zakaz wyrobu papieru, 231
 Wstrzymanie i przedłużenie terminów weksli i czeków, 12
 Przełożenie dni świątecznych na niedzielę, 157
 Zmiana ordynacji pocztowej, 134
 Rozporządzenie o opakowaniach, 375
 Uwidocznienie cen, 325
 Nadużywanie mundurów, 327
 Nowe przepisy pracy, 180
 Spis ludności, 12
 Spis zwierząt, 232
 Rozporządzenie o zwolnieniu od cel. 7
 Przewóz osób samochodami, 520
 Rozporządzenie o koncentracji przemysłu, 104
 Instytucje rozjemcze w gospodarce żywności, 364
 Przeprowadzenie spisu drzew owocowych, 347
 (Zobacz: Prawne porady — Urzędy — Władze).

„Różne“ spółdzielnie:

Rozwój ilościowy spółdzielni w latach 1941/42, 457
 Spółdzielczość różna Okręgu krakowskiego, 566
 Spółdzielczość różna Okręgu: Warszawa, Lublin, Radom i Lwów, 565
 Jajczarstwo spółdzielcze, 484
 Spółdzielczość ogrodnicza, 572
 Spółdzielnie zdrowia, 486
 Spółdzielczość rybacka w Turcji, 152
 Rumuńska spółdzielczość mleczarska, 248
 Węgierskie spółdzielnie maszynowe, 442

Ruchomości:

Wzór ksiąg ruchomości, 163
 Księgowanie na kontach nieruchomości i ruchomości, 161

Rumunia:

Rozwój rumuńskiej spółdzielczości, 519
 Rumuńska spółdzielczość mleczarska, 248
 Z dziejów spółdzielczości rumuńskiej, 373
 Wydajność spółdzielcza w Rumunii, 324
 Spółdzielczość w Banacie, 248
 Narodowy Instytut spółdzielczy w Bukareszcie, 30

Rybackie spółdzielnie:

Spółdzielczość rybacka na Bałtyku, 132
 Chorwacka gospodarka rybną, 421
 Spółdzielczość rybacka w Dalmacji, 79
 Kontyngenty ryb i raków, 231

Rzemiosło:

Spółnoty rzemieślnicze, 247
 Prace reperacyjne, 231
 Przenoszenie uczniów, 232
 Terminatorstwo spółdzielcze, 437
 Kształtowanie cen w stolarstwie, 105
 Ceny obuwi w radomskim, krakowskim i warszawskim, 35, 10 i 135
 Samouczek dla cholewkarzy i szewców, 355
 Ograniczenie wyrobu mebli, 37
 (Zobacz: Przemysł i Różne)

Rzesza niemiecka:

Zmiany w niemieckiej ustawie spółdzielczej, 51
 Jednolite firmowanie spółdzielni Raiffeisenowskich, 373
 20 miliardów oszczędności w spółdzielniach kredytowych w Rzeszy, 440
 Przetwórstwo ziemniaczane w spółdzielniach Rzeszy, 5
 Naddunajska spółdzielczość mleczarska, 55
 Naddunajskie magazyny spółdzielcze, 101
 Spółdzielczość warzywnicza w Rzeszy, 132
 Rozwój Südost Genossenschaft, 121
 Generator Gazowy w spółdzielczości w Rzeszy, 545
 Dr Fryderyk Swart, 492

Rzeźnictwo:

Ubój domowy, 541
 Nowe postanowienia gospodarki bydłem, 9
 Nowe ceny za bydło, mięso i wędliny, 411
 Ceny za bydło rzeźne, 443
 Ceny zwierząt i przetworów zwierzęcych, 155
 Produkcja i użycie osocza, 151
 Ujęcie kości zbiórkowych, 347
 Rzeźnie duńskie, 152

S**Samochody:**

Przewóz towarów pojazdami mechanicznymi, 493
 Przewóz osób i przedmiotów samochodami, 520
 Taryfy dla przewozów samochodowych, 106
 Wyjazdy aut ciężarowych, 104
 Samochody pędzone gazem ziemnym, 6
 Generator gazowy w spółdzielczości w Rzeszy, 545
 Ubezpieczenie samochodów, 399

Sądy:

Sąd polubowny, 446
 Wzory wniosków do Sądów rejestracyjnych, 421
 Instytucje rozjemcze w gospodarce żywnościowej, 364
 Spór spółdzielni z byłymi członkami spółdzielni, 129
 (Zobacz: Prawne porady — Prawo spółdzielcze — Urzędy).

Serbia:

Spółdzielczość w Serbii, 248
 Serbska Centrala Zbożowa, 564

Ser:

Wady serów i ich zwalczanie, 507
 (Zobacz: Mleczarstwo — Masło)

Sklep spółdzielczy:

Więcej uprzejmości, 481
 Gwarancja sklepowego, 474
 Magazynowanie artykułów premiowych, 544
 Sprzedaż towarów dla rolników, 66
 Książki przychodu towarów, 175
 Wykładanie towarów na wystawach, 495
 Uwidocznienie cen, 325
 Nieuczciwa konkurencja, 230
 Opakowania, 231
 Reklama gospodarcza, 106
 Reklama spółdzielcza, 365
 Nowa oznaka emblemat spółdzielczo-rolniczy, 341

Zewnętrzne oznaczanie formy, 29

Lista towarów według planu kont, 265 do 275
 Objasnienia do planu kont, 276—286
 Lista punktów na towary włókiennicze, 83
 Towarowe karty kontowe, 295
 Jak prowadzić spis towarów, 474
 Zgłoszenie zamówień, 230
 (Zobacz: Handel — Reklama — Propaganda — Księgowość — Rachunkowość).

Składki:

Składki do Grupy Wyżywienia i Rolnictwa w Izbie Centralnej, 580
 Składki do Izby Centralnej, 146, 177, 233, 252, 445, 520 i 560
 Podwyższenie składki na Fundusz Pracy, 102
 Składki na Fundusz Popierania Spółdzielni Rolniczych, 493
 Składki na R. G. O., 176

Słowacja:

Spółdzielczość słowacka, 442
 Spółdzielnie kredytowo-rolne, 30
 Słowacka Centrala kredytowa, 248
 Słowackie przetwórnice konserwowe, 465

Spisy:

Spis ludności, 12
 Spis zwierząt, 232
 Spis drzew owocowych, 347
 Rejestracja maszyn budowlanych, 6
 (Zobacz: Reglamentacja — Racjonalizacja — Statystyka).

„Społem“:

Sieć rozdzielcza „Społem“, 406
 Zarządzenie o spółdzielniach spożywców „Społem“, 337
 Spółdzielnie spożywców, 247
 Centrala handlowa „Społem“, 28
 (Zobacz: Spółdzielczość).

Spółdzielczość:

Korzystny rozwój spółdzielczości w GG, 433
 Rozwój ilościowy spółdzielni w latach 1941/42, 457
 Istota prawna spółdzielni, 471
 Analiza rachunkowa i gospodarcza spółdzielni, 12
 Odpowiedzialność spółdzielni, 1
 Aparat kontrolny spółdzielni, 543
 Przepisy karne w odniesieniu do spółdzielni, 252
 Wykrycie nadużyć i szkód w spółdzielni, 254
 W sprawie zamykania spółdzielni, 256
 Spółdzielczy sens ubezpieczeń, 462
 Uprawnienie członków spółdzielni, 521
 Rewizje i rewidenci, 243
 Forma rachunkowości spółdzielni, 193 i 221
 Na marginesie nowej fazy organizacyjnej spółdzielni rolniczych, 338
 Przegląd zagadnień prawnych spółdzielni rolniczo-handlowych, 158
 Fundusz dla popierania spółdzielni rolniczo-handlowych, 493
 Uchwała w sprawie łączenia spółdzielni, 340
 Biblioteki spółdzielcze, 218

Sprawozdania:

Sprawozdanie roczne spółdzielni rolniczo-handlowych na rok 1942/3, 449

Odezwa o sprawozdaniach miesięcznych i bilansach surowych, 374
Zatwierdzenie bilansu spółdzielni, 13
(Zobacz: Bilanse — Kontrola — Rewizje).

Statuty:

Polecenie przyjęcia nowego statutu, 340

Statystyka:

Trzeci kwartał działalności Sp-ni, 554
Badanie agrarno-statystyczne, 542
Zestawienie danych spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych w 1942/3, 420
Sprawozdanie roczne spółdzielni rolniczo-handlowych za rok 1942/43, 449
Rozwój ilościowy spółdzielni w latach 1941/42, 457
Spółdzielnie różne Okręgu krakowskiego, 529
Spółdzielnie „Różne“, Okręgów: Warszawa, Radom, Lublin i Lwów, 580
Spółdzielczość drobnego kredytu, 88
409 spółdzielni wschodnich, 442
Bułgarska statystyka spółdzielcza, 248
(Zobacz: Spółdzielczość).

Dr Franciszek Stefczyk:

Z dziejów Kas Stefczyka, str. 463
(Zobacz: Historia — Galicja).

Stolarstwo:

Użytkowanie drzewa, 11
Ograniczenie wyrobu mebli, 37
Prace reperacyjne, 231
Przenoszenie uczniów, 232
Ukształtowanie cen w stolarstwie, 105
Spółnoty rzemieślnicze, 247
(Zobacz: Rzemiosło — Różne).

Straty:

Rachunek strat i zysków dla celów wewnętrznych, 225
(Zobacz: Zyski — Rachunkowość — Bilanse).

Szewstwo:

Samouczek dla szewców i cholewkarzy, 355
Ceny za obuwie w warszawskim, 135
Ceny na obuwie w krakowskim, 10
Ceny na obuwie w radomskim, 45
Prace reperacyjne, 241
Przenoszenie uczniów, 232
Spółnoty rzemieślnicze, 247
(Zobacz: Różne — Rzemiosło).

Szkoły:

Przegląd szkół spółdzielczych, 534
Samouctwo spółdzielcze, 533
Program nauki spółdzielczej, 459
Korespondencyjne kursy spółdzielcze rok VII, 352
Program spółdzielczości rolniczej w szkolnictwie mleczarskim, 509
Kurs kierowników i nauczycieli, 509
Zapisy do szkoły spółdzielczej w Nałęczowie, 359
Zakończenie 14-go kursu w szkole spółdzielczej w Nałęczowie, 331
Pierwsza szkoła udoju w Bidzinach, 368
Szkolne kasy oszczędnościowe, 419
Narybek spółdzielczy, 362
(Zobacz: Kształcenie — Oświata).

Spółdzielczość w świecie:

(Zobacz: Alzacja — Chorwacja — Czeski Protektorat — Dania — Estonia — Europa — Finlandia — Francja — Hiszpania — Holandia — Japonia — Łotwa — Lotaryngia — Luksemburgia —

Norwegia — Rzesza Niemiecka — Rumunia — Serbia — Słowacja — Turcja — Ukraina — Węgry — Włochy — Wschód.

T

Tarnów:

Okręgowa spółdzielnia mleczarska w Tarnowie, 531

Tymbark:

Spółdzielnia owocarska w Tymbarku, 245
Spółdzielnia rolniczo-handlowa „Skiha“ w Tymbarku, 568.

Terminarz podatkowy:

za styczeń, 14
za luty, 39
za marzec, 111
za kwiecień, 141
za maj, 183
za czerwiec, 234
za lipiec, 290
za sierpień, 330
za wrzesień, 378
za październik, 426
za listopad, 449
za grudzień, 524

Tureja:

Spółdzielczość rolnicza w Turcji, 324
Spółdzielczość rybacka w Turcji, 152

U

Ubezpieczenia:

Ubezpieczeniowy numer 17, 385—402
Ubezpieczenia spółdzielni, 385
Aktualność ubezpieczeń, 549
Spółdzielczy sens ubezpieczeń, 462
Co to jest niebezpieczeństwo i kto je ponosi, 423
„Ubezpieczenie“ od kodeksu karnego, 418
Zgłaszanie szkód, 402
Prawidłowe zgłaszanie szkód, 535
Wnioski ubezpieczeniowe, 402
Wypełnianie wniosków ubezpieczeniowych, 438
Dobrodziejstwo Ubezpieczeń, 559

Ubezpieczenia społeczne:

Pouczenie Nr 1 o ubezpieczeniu społecznym w GG., 349
Pouczenie Nr 2 o ubezpieczeniu społecznym w GG., 376
Pouczenie Nr 3 o ubezpieczeniu społecznym w GG., 425

Ukraina:

Spółdzielcza uprawa roli na Ukrainie, 30
Ubezpieczenia na Ukrainie, 442 z
409 spółdzielni wschodnich, 442
Spółdzielnie wschodnie, 30
Spółdzielcza bankowość na wschodzie, 249

Umowy:

Umowa o najem w dzierżawie, 172
Umowa najmu, 255
Umowa dzierżawy, 256
Umowa sprzedaży, 241
Umowa komisu, 242
Umowa agencji, 243
Umowa o pracę, 179

Urzędy:

Kumulacje urzędów centralnych, 153
Centrala Nadzoru Bankowego, 440
Przekształcenie Izby rolniczych, 347
Urząd gospodarowania olejem, 348
Struktura i organizacja L. Z., 25
W sprawie składek do Izby Centralnej, 520 i 580
(Zobacz: Rozporządzenie — Władze spółdzielcze).

W

Walne Zgromadzenia:

Polecenie o uprawnieniu zgromadzenia dla Rady nadzorczej, 340
Zaskarżenie uchwały Walnego Zgromadzenia, 128

Warszawa:

Sieć spółdzielni rolniczo-handlowych Okręgu warszawskiego, 482
Spółdzielnie „różne“ Okręgu warszawskiego, 570
Ceny za obuwie w warszawskim, 135

Weksle:

Prawny posiadacz weksla, 522
Księgowanie operacji wekslowych, 228
Wstrzymanie i przedłużenie terminów weksli i czeków, 12

Węgiel:

Zapotrzebowanie na węgiel, 103
(Zobacz: Drzewo — Przemysł).

Węgry:

Węgierskie Centrale spółdzielcze, 152
Spółdzielczość węgierska w gospodarce wojennej, 101
Węgierskie plany spółdzielcze, 324
Spółdzielnie przetwórcze na Węgrzech, 153
Węgierski plan Jursceka, 465
Mleczarstwo na Węgrzech, 153
Spółdzielcza uprawa ryżu na Węgrzech, 248
Węgierskie spółdzielnie maszynowe, 442

Wierzytelności:

Zajęcie wierzytelności spółdzielni przez członka, 128
Otwarcie upadłości spółdzielni na wniosek wierzyciela, 129
Zobowiązanie spółdzielni rolniczych wobec żydów, 178
Wpływ zmiany stosunków gospodarczych na zobowiązanie, 329
Odszkodowanie za utracone wobec byłego Państwa Polskiego wierzytelności, 11
Zastrzeżenie własności, 242

Władze spółdzielcze:

Samorząd kierowany, 27
Na marginesie nowej fazy organizacyjnej spółdzielni rolniczych, 73
Zarząd jako przedstawiciel spółdzielni, 73
Ograniczenia w spółdzielniach, 349
Konferencja kierowników działów kredytowych, 259
Konferencja referentów kształcenia, 258
Zarząd jako przedstawiciel spółdzielni, 73
Odpowiedzialność zarządu i rady nadzorczej, 18
Pełnomocnicy zarządu, 98
Wpis członków zarządu do rejestru, 128
Prawo dyspozycji w spółdzielniach mleczarskich, 133
Spór spółdzielni z b. członkami, 129
Komisarz Państwowej Rady Spółdzielczej w sprawie: ograniczenia zwołania Walnych Zgromadzeń, 340

Włochy:

Włoskie spółdzielnie, 31

Włókiennictwo:

Lista punktów na towary włókiennicze, 57
Przechowywanie towarów włókienniczych, 37

W sprawie uprawnienia Rady nadzorczej, 340
 W sprawie łączenia się spółdzielni, 349
 W sprawie przekazywania listów przewozowych, 542
 W sprawie sprzedawców jaj, 520
 W sprawie byłych odsprzedawców jaj, 520
 W sprawie nawozów, 520
 Zarządzenie dotyczące Rady nadzorczej, 341
 (Zobacz: Rozporządzenia — Urzędy — Prawo spółdzielcze).

Wojna:

Ubezpieczenia wojenne, 488
 Szkody wojenne, 418
 Należitości za dostawy wojskowe, 134

Worki:

Obrót workami za mąkę i paszę, 508
 Ceny za worki za mąkę i paszę, 494
 Opakowania, 231

Wschodnie spółdzielnie:

409 spółdzien wschodnich, 442
 Spółdzielnie wschodnie, 30
 Spółdzielcza bankowość na Wschodzie, 249
 Południowo-wschodni Instytut spółdzielczy, 37

Wydawnictwa:

Dział wydawnictw Związku Rewizyjnego, 317, 402, 512
 Kalendarze rolnicze, 230
 Biblioteki rolniczo-spółdzielcze, 218
 Samouczek dla szewców i cholewkarzy, 355
 Zasady księgowości kupieckiej Lulka, 44 i 114
 Sklep jako czynnik polityczny, 355

Wynalazki:

Prawo o patentach i wzorach, 328
 Mleko w arkuszach, 368
 Płynne masło, 368
 Hodowla jedwabnika bez morwy, 368

Wystawy:

Wystawa spółdzielcza we Lwowie, 316

Wywóz:

Zakazy wywozu, 178
 Podatek obrotowy od eksportu, 233

Wzorowe warsztaty pracy:

Stały dział „Spółdzielcy“, od numeru 19 począwszy.
 (Zobacz: Kraków — Bochnia — Tarnów — Nowy Targ — Jasło — Jarosław — Gorlice — Tymbark).

Z

Zarząd spółdzielni:

Zarząd jako przedstawiciel spółdzielni, 73
 Pełnomocnictwo, do prowadzenia przedsiębiorstwa spółdzielni, 129
 Odpowiedzialność zarządu i Rady nadzorczej, 18
 Pełnomocnicy zarządu, 98
 Prawo dyspozycji w spółdzielniach mleczarskich, 133
 (Zobacz: Władze spółdzielcze).
Zapomogi:
 Zapomogi w gospodarce ziemniaczanej, 468

Zboże:

Gospodarka zbożem i paszami, 314
 Premiowanie jęczmienia browarowego, 106
 Przepisy przemiałowe dla młynów handlowych, 416
 O uporządkowaniu spichrzy, 485
 Mąkę należycie magazynować, 413

Zdrowie:

Spółdzielnie zdrowia, 486
 Historia spółdzielni zdrowia w Markowej, 532
 Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach, 488 i 512
 Szczepienie przeciwko tyfusowi brzuszemu, 52
 Dbajmy o czystość mleka, 24
 Pouczenia o ubezpieczeniach społecznych, 349, 376 i 425
 Ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków, 397
 Ubezpieczenie inkasentów od rabunku, 393
 Zachowanie się w czasie alarmu lotniczego, 106

Zielarstwo:

Zielarskie zbiornice, 362
 Reglamentacja niektórych ziół, 251
 Zezwolenie na zbieranie ziół, 231
 Premiowanie zbieraczy ziół lekarskich, 327

Kiedy i jak zbieramy rośliny lekarskie, 327
 Zielarstwo w Chorwacji, 153
 Zbiór głogu w spółdzielniach bułgarskich, 80

Ziemniaki:

Zapomogi w gospodarstwie ziemniaczanym, 468
 Warunki obowiązujące handlem ziemniakami, 466
 Ceny za ziemniaki i jarzyny w radomskim, 7
 Przetwórstwo ziemniaczane w Rzeszy, 494

Zobowiązania:

Wpływ zmiany stosunków gospodarczych na zobowiązania, 329
 Zastrzeżenie własności, 242
 Zajęcie wierzytelności spółdzielni od członka, 128
 Zobowiązania spółdzielni rolniczych wobec żydów, 178
 Odsetki od zobowiązań przedsiębiorstw pod zarządem komisarycznym, 33
 Odszkodowanie za utracone wobec Państwa Polskiego wierzytelności, 11

Zwierzęta:

Tymczasowy spis zwierząt, 232
 Krowa jako zwierzę pociągowe, 348
 Ubezpieczenie transportu zwierząt, 535
 Rozpiętość zysków przy handlu końmi, 102
 Ubezpieczenie koni, 401

Zyski:

Podział czystego zysku, 32
 Rozpiętość zysku przy handlu końmi, 102
 Zysk a podatek przemysłowy, 52
 Podatek dochodowy od nadwyżek bilansowych, 496
 Zakaz wypłacania dywidendy, 177

Żelazo:

Nowe kupony na żelazo, 104
 Wyroby żelazne dla ludności nierolniczej, 131
 Przysiał żelaza w handlu, 251
 Badanie metali, 6

Żydz:

Zobowiązania spółdzielni rolniczych wobec żydów, 178.

Ogłoszenia rejestrowe i statutowe

OBIASNIENIE ZNAKÓW: N-ry DOLNE Z PRAWEJ STRONY Nr ogłoszenia w piśmie i kolejność ogłoszeń kilkakrotna.

CENNIK OGŁOSZEŃ SPÓŁDZIELNI: Ogłoszenia rejestrowe: pierwszy wpis — zł 80.—; zmiany w rejestrze — zł 30.—; za każde ogłoszenie likwidacyjne — zł 30.—. Ogłoszenie o walnym zgromadzeniu — zł 45.—. Ogłoszenie bilansu w tabeli — zł 80.—, oddzielnie — zł 160.—.

Zmiany statutów

Grodzisko Dolne, dn. 25 sierpnia 1943 r. Spółdzielnia Mleczarska z odpowiedzialnością udziałami w Grodzisku powiadamia, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia członków odbytego dnia 1 lipca 1943 r. postanowiono: 1) Zmienić dotychczasowy statut i w jego miejsce przyjąć nowy, wzoru Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie — Okręgowego Związku w Krakowie; 2) Zmienić dotychczasowe brzmienie firmy: Spółdzielnia Mleczarska z odpowiedzialnością udziałami w Grodzisku Dolnym na nowe brzmienie: „Okręgowa Mleczarnia Spółdzielcza z odpowiedzialnością udziałami w Grodzisku Dolnym”. Powyższe podajemy do wiadomości zgodnie z art. 73 ustawy o Spółdzielniach, przy czym oświadczamy, że Spółdzielnia głołowa jest na żądanie zaspokoić wszyst-

kich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego tj. trzeciego ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zaspokojenie wierzycieli niepłatnych jeszcze lub spornych, wierzycieli zaś, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w ciągu trzech miesięcy od tego dnia, uważać będziemy za zgadzających się na powyższe zamierzone zmiany. Sp. 1110/ogl. II.

Na podstawie Zarządzenia Rządu, Generalnego Gubernatorstwa Oddział Główny Wyżywienia i Gospodarki z dnia 21 września 1943 ma nastąpić połączenie Związku Handlowego Spółdzielni Składnic i Sklepów Kółek Rolniczych, spółdzielni z odpowiedzialnością udziałami w Krakowie ze „Społem” Centrala Handlowa Spółdzielni Spożywców w Generalnym Gubernatorstwie — spółdzielni z odpowiedzialnością udziałami w Krakowie, —

z tym, że podstawą prawną połączenia jest statut „Społem”, a podstawą rachunkową bilans na 30 czerwca 1943. W związku z przyjęciem statutu „Społem”, zostaje zmniejszona dotychczasowa stopa udziałowa Związku Handlowego ze Zł. 200.— na Zł. 15.—. Wzywa się wierzycieli nie zgadzających się na tę zmianę o złożenie swych pretensyj w terminie ustawowym. Sp. 1158/Ogl. III

I. RS. I. 36. Postanowienie. Dnia 29 listopada 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie, Wydział rejestrowy w osobie Sędziego S. O. Dra Wojnarowicza w obecności Protokolarza sl. rej. Kruczka po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 1943 r. sprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu o wpisanie do rejestru spółdzielni zmianę statutu i połączenie się spółdzielni postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru I. 36 następujące dane: I. Firma brzmi: Bank Spółdzielczy

z odpowiedzialnością nieograniczoną w Tarnobrzegu. Siedziba: Tarnobrzeg. Odpowiedzialność: Członkowie odpowiadają za zobowiązania Spółdzielni zadeklarowanymi udziałami, a nadto ponoszą odpowiedzialność dodatkową nieograniczoną. Przedmiot przedsiębiorstwa: Przedmiotem Spółdzielni jest: 1. Udzielanie kredytów w formie dyskonta weksli, pochodzących z obrotów handlowych, pożyczek wekslowych lub skrypowych oraz w rach. bieżącym, zabezpieczonych bądź hipotecznie, bądź przez poręczenie co najmniej dwóch majątkowo odpowiedzialnych osób, bądź zaśławem papierów wartościowych, wymienionych w punkcie 5 niniejszego paragrafu. 2. Redyskont weksli. 3. Przyjmowanie wkładów pieniężnych z prawem wydawania dowodów wkładowych imiennych, jednak bez prawa wydawania takich dowodów, płatnych okazielem. 4. Wydawanie przekazów, czeków i akredytyw, oraz dokonywanie wypłat i wpłat w granicach Państwa z tym, że wykonywanie tych czynności dla nieczłonków uzależnione jest od przynależności do Związku Rewizyjnego. 5. Kupno i sprzedaż na rachunek własny, oraz na rachunek osób trzecich papierów procentowych, państwowych i samorządowych, listów zastawnych, akcji central gospodarczych i przedsiębiorstw organizowanych przez spółdzielnie i związki lub centrale gospodarcze oraz akcji Banku Polskiego. 6. Odbiór wpłat na rachunek osób trzecich, inkaso weksli i dokumentów z tym, że wykonywanie tych czynności dla nieczłonków uzależnione jest od przynależności do Związku Rewizyjnego. 7. Przyjmowanie suksypcji na pożyczki państwowe i komunalne, oraz na akcje przedsiębiorstw, o których mowa w punkcie 5 niniejszego paragrafu. 8. Zastępstwo czynności na rzecz Banku Polskiego i banków państwowych. 9. Przyjmowanie do depozytu papierów wartościowych i innych walorów, oraz wynajmowanie kasetek zabezpieczonych. Udział: Udział wynosi 50 zł płatny na raz. Członkowie Dyrekcji: Stanisław Balicki, Wincenty Kapuł. Wykreślono członków zarządu Władysława Kwiecińskiego, Tadeusza Kucharzkiego oraz zastępców członków zarządu Alfreda Bukielę, Janę Słomkę, Romaną Szumale. Przyjmuje się do wiadomości ponowny wybór członka zarządu Józefa Chalcarza. Zarząd: Dyrekcja składa się z trzech wybieranych przez Radę nadzorczą członków. Firmę podpisuje dwóch członków zarządu łącznie. Zresztą przyjęło nowy statut zalecony przez Związek rewizyjny. II. Łączy się Spółdzielnie: 1. Udziałową Kasę Pożyczkową w Tarnobrzegu, 2. Kasę Słeczkową w Tarnobrzegu ze Spółdzielnią Bankiem Spółdzielczym z odpowiedzialnością nieograniczoną w Tarnobrzegu z tym, że Spółdzielnię przejmującą jest Spółdzielnia Bank Spółdzielczy w Tarnobrzegu. Podstawę połączenia jest Spółdzielnia stanowi nowy statut Spółdzielni Bank Spółdzielczego w Tarnobrzegu. III. Wykreśla się Spółdzielnie: 1. Udziałową Kasę Pożyczkową w Tarnobrzegu, 2. Kasę Słeczkową w Tarnobrzegu jako złączone ze Spółdzielnią Bankiem Spółdzielczym w Tarnobrzegu. Rs. 1177

I. RS. V. 33. Postanowienie. Dnia 10 listopada 1943 r. Sąd Okręgowy w Reichshof Wydział rejestrowy, sprawa Spółdzielni Spożywców Samopomoc w Tryńczy o wpisanie do rejestru spółdzielni, zmianę statutu i połączenie się spółdzielni, postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru V. 33 następujące dane: 1. Łączy się Spółdzielnię: 1. Przyszłość w Ubieszynie, 2. Zjednoczenie w Głogowcu ze Spółdzielnią Spożywców Samopomoc w Tryńczy z tym, że Spółdzielnię przejmującą jest Spółdzielnia Spożywców Samopomoc w Tryńczy. Podstawę połączenia jest Spółdzielnia stanowi nowy statut Spółdzielni Spożywców Samopomoc w Tryńczy. I. Firma obecnie brzmi: Powszechna Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Tryńczy. Siedziba: Trynka. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: Przedmiotem przedsiębiorstwa spółdzielni jest skup od członków, przeróbka i zbył płodów rolnych na własny i komisyjny rachunek oraz kupno i sprzedaż przedmiotów i towarów, potrzebnych członkom w ich gospodarstwach rolnych i domowych, jak również prowadzenie zakładów wydłużających. Walne zgromadzenie może zezwolić na działalność gospodarczą i z nieczłonkami. Udział wynosi 100 zł, płatny zaraz 25 zł, resztę do 1 roku. Rok obrachunkowy trwa od 1 lipca do 30 czerwca. Zresztą przyjęło nowy statut. Data wpisu: 25. 11. 1943. Rs. 1177a

I. RS. IV. 93. Postanowienie. Dnia 9 grudnia 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 1943 r. sprawy Obwodowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Rozwadowie o wpisanie do rejestru spółdzielni zmiany statutu i połączenia się Spółdzielni postanawia: wpisać do rejestru Spółdzielni numer rejestru IV. 93. I. Łączy się Spółdzielnie Spożywców „Zorza” w Wólce Turebskiej ze Spółdzielnią Obwodową Spółdzielnią Rolniczo-Handlową z odpow. udziałami w Rozwadowie z tym, że Spółdzielnię przejmującą jest Spółdzielnia Obwodowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Rozwadowie. Podstawę połączenia jest Spółdzielnia stanowi statut Spółdzielni Obwodowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Rozwadowie. II. Udział wynosi 100 zł, płatny zaraz w 1/3 części, resztę do roku. Rok obrachunkowy trwa od 1. 7. do 30. 6. III. Członek zarządu Wawrzyniec Piasecki. Wykreślono Franciszka Korgę członka zarządu. Data wpisu: 10 grudnia 1943 r. Rs. 1180

I RS. IV. 82. Postanowienie. Dnia 9 listopada 1943 r. Sąd Okręgowy w Reichshof po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 1943 r. sprawy Spółdzielni Spożywców „Zgoda” w Łopuszce Wielkiej o wpisanie do rejestru spółdzielni zmiany statutu postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV. 82 następujące dane: Firma brzmi: Powszechna Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Łopuszce Wielkiej. Siedziba: Łopuszka Wielka. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. Udział wynosi 100 zł, płatny 25 zł zaraz, resztę do 6 miesięcy. Rok obrachunkowy od 1. 7. do 30. 6. Przyjęło nowy statut. Data wpisu: 25. 11. 1943. Rs. 1180a

I. RS. IV. 91. Postanowienie. Dnia 9 listopada 1943 r. Sąd Okręgowy w Reichshof po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 1943 r. sprawy Spółdzielni Spożywców „Julienka” w Cmolisie o wpisanie do rejestru spółdzielni zmian postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV. 91 następujące dane: Firma brzmi: Powszechna Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa Julienka w Cmolisie z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: Cmolis. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. Udział wynosi 100 zł, płatny 25 zł zaraz, resztę do roku. Rok obrachunkowy od 1 lipca do 30 czerwca. Przyjęło nowy statut. Data wpisu: 25. 11. 1943. Rs. 1180b

I. RS. V. 80. Postanowienie. Dnia 16 października 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie po rozpoznaniu w dniu 16 października 1943 r. sprawy Spółdzielni Spożywców „Pszczółka” w Hanżłowie o wpisanie do rejestru spółdzielni zmianę statutu postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru V. 80. 1. Nr kolejny wpisu 4. I. firma brzmi: Powszechna Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Hanżłowie. Siedziba: Hanżłowa. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. II. Przedmiot przedsiębiorstwa: Przedmiotem przedsiębiorstwa spółdzielni jest skup od członków, przeróbka i zbył płodów rolnych na własny i komisyjny rachunek oraz kupno i sprzedaż przedmiotów i towarów potrzebnych członkom w ich gospodarstwach rolnych i domowych, jak również prowadzenie zakładów wydłużających. Walne zgromadzenie może zezwolić na działalność gospodarczą i z nieczłonkami. III. Udział wynosi 100 zł, płatny 25 zł zaraz, resztę do roku. IV. Rok obrachunkowy od 1 lipca do 30 czerwca. V. Zresztą przyjęło nowy statut. Data wpisu: 20. 10. 1943. Rs. 1180c

I. RS. IV. 138. Postanowienie. Dnia 26 października 1943 r. Sąd Okręgowy w Reichshof po rozpoznaniu w dniu 26 października 1943 r. sprawy Spółdzielni Spożywców „Rolnik” w Przybyszówce o wpisanie do rejestru spółdzielni, połączenia się spółdzielni i zmianę statutu postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV 138 następujące dane: 1. Łączy się Spółdzielnie Spożywców „Zgoda” w Bziancu ze Spółdzielnią Spożywców „Rolnik” w Przybyszówce, z tym, że Spółdzielnię przejmującą jest Spółdzielnia Spożywców „Rolnik” w Przybyszówce. Podstawę prawną połączenia jest Spółdzielnia stanowi statut Spółdzielni Spożywców „Rolnik” w Przybyszówce. Wykreśla się Spółdzielnię Spożywców „Zgoda” w Bziancu jako złączoną ze Spółdzielnią Spożywców „Rolnik” w Przybyszówce. II. Firma obecnie brzmi Powszechna Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Przybyszówce z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: Przybyszówka. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa spółdzielni jest skup od członków, przeróbka i zbył płodów rolnych na własny i komisyjny rachunek oraz kupno i sprzedaż przedmiotów i towarów, potrzebnych członkom w ich gospodarstwach rolnych i domowych, jak również prowadzenie zakładów wydłużających. Walne zgromadzenie może zezwolić na działalność gospodarczą i z nieczłonkami. Udział wynosi 100 zł, płatny zaraz 25 zł, resztę w pięciu ratach w pięciu latach. Rok obrachunkowy trwa od 1 lipca do 30 czerwca. Zresztą przyjęło nowy statut. Data wpisu: 5 listopada 1943. Rs. 1180 d

I. RS. V. 28. Postanowienie. Dnia 16 października 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie po rozpoznaniu w dniu 16 października 1943 r. sprawy Spółdzielni Spożywców Przyszłość w Dobrochowie o wpisanie do rejestru spółdzielni połączenia się Spółdzielni i zmiany statutu postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru V. 28 następujące dane: 1. Łączy się Spółdzielnie: 1. Spożywców „Wyzwolenie” w Grodzisku, 2. Spożywców „Dzwignia” w Tropi ze Spółdzielnią Spożywców „Przyszłość” w Dobrochowie z tym, że Spółdzielnię przejmującą jest Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość” w Dobrochowie. II. Podstawę połączenia jest Spółdzielnia, stanowi statut Spółdzielni Spożywców „Przyszłość” w Dobrochowie. III. Wykreśla się Spółdzielnie: 1. Spożywców „Wyzwolenie” w Grodzisku: a) Spożywców „Dzwignia” w Tropi jako złączone ze Spółdzielnią Spożywców „Przyszłość” w Dobrochowie. IV. Firma obecnie brzmi: Powszechna Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Dobrochowie. Siedziba: Dobrochów. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: Przedmiotem przedsiębiorstwa spółdzielni jest skup od członków, przeróbka i zbył płodów rolnych na własny i komisyjny rachunek oraz kupno i sprzedaż przedmiotów i towarów, potrzebnych członkom w ich gospodarstwach rolnych i domowych, jak również prowadzenie zakładów wydłużających. Walne zgromadzenie może zezwolić na działalność gospodarczą i z nieczłonkami. Udział wynosi 100 zł, płatny zaraz 20 zł, resztę do 4-let. Zresztą przyjęło nowy wzorowy statut. Data wpisu: 20. 10. 1943. Rs. 1180e

I. RS. V. 73. Postanowienie. Dnia 9 listopada 1943 r. Sąd Okręgowy w Reichshof po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 1943 r. sprawy Rejonowej Mleczarni w Łęzisku o wpisanie do rejestru spółdzielni zmianę statutu postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru V. 73 następujące dane: zmiana § 4 statutu: Spółdzielnia prowadzi działalność przede wszystkim wśród swoich członków a na nieczłonków może się działalność poszerzać do tej pory, dopóki walne zgromadzenie nie postanowi ograniczyć działalności wyłącznie dla członków. Data wpisu: 25. 11. 1943. Rs. 1180f

II. RS. III. 399. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 2 września 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Spółdzielnia Spożywców „Zalasowianka” w Zalasowej z odpowiedzialnością udziałami, że zmieniono § 22, ustęp 1. statutu. Rs. 1183

Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mleczarskiej z ograniczoną odpowiedzialnością w Krzemienicy, odbyłe w dniu 14. III. 1943 r. uchwalilo jednogłośnie połączyć się z Okręgową Mleczarnią Spółdzielczą Krackowa w Łańcucie. Tym samym zniesiono dotychczas obowiązującą dodatkową odpowiedzialność członków, a przyjęło odpowiedzialność udziałami. Spółdzielnia jest gotowa na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli nie zgadzających się na powyższą zmianę, a których wierzytelności isnieć będą w dniu ostatniego ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych lub spornych. Wierzyciele, którzy nie zgłoszą się w ciągu 3 miesięcy od dnia trzeciego ogłoszenia, celem spłacenia ich należności, będą uważani za zgadzających się na powyższą zmianę. Sp. 1184/Ogl. I.

RS. V. 246. Sąd Okręgowy we Lwowie, jako rejestrowy w sprawie spółdzielni „Rolnik” w Gródku wskutek rekonstrukcji rejestru handlowego i zmiany statutu wpisał dnia 23 grudnia 1942 r. do rejestru handlowego Firmę: „Rolnik” spółdzielnia rolniczo-handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Gródku Jagiellońskim. Siedziba: Gródek Jagielloński. Za zobowiązania spółdzielni odpowiadają członkowie zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: kupno, przeróbka i zbył płodów rolnych na własny i komisyjny rachunek, jak również kupno i sprzedaż przedmiotów i towarów potrzebnych w rolniczych i domowych gospodarstwach. Czynności le może spółdzielnia zawierać i z nieczłonkami. Udział wynosi 50 zł, i wpłaca się w 2/3 częściach przy zadeklarowaniu, a resztę w 3 równych ratach kwartalnie. Zarząd spółdzielni: Hewak Paweł, Cieślak Mieczysław i Berendowicz Emil. Ogłoszenia spółdzielni pomieszcza się w oficjalnym organie, którego członkiem jest spółdzielnia. Zarząd nie może: 1. przyjmować wkładów oszczędnościowych. 2. sprzedawać na kredyt towary, 3. udzielać komu bądź gwarancji i greszcznościowych żyr, 4. brać od kogo bądź greszcznościowych weksli, żyr i innych gwarancji, 5. bez zgody rady nadzorczej kupować, obciążać i sprzedawać nieruchomości, 6. bez zgody rady nadzorczej zaciągać zobowiązania. Zarząd złożony z 3-ch członków podpisują firmę tak, że pod firmą spółdzielni podpisują się dwaj członkowie zarządu. Rs. 1187

II. RS. V. 439. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 23 listopada 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Bank Ludowy Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowie, że członkowie odpowiadają za zobowiązania Spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Obróć tego ponora za zobowiązania Spółdzielni odpowiedzialność dodatkową ograniczoną do 10-cio-krotnej ich wysokości, ale tylko za pierwszy zadeklarowany udział. Udział wynosi 50 złotych i jest płatny na raz w gotówce. Ogłoszenia Spółdzielni umieszczane będą w prasowym organie Związku Rewizyjnego, do którego Spółdzielnia należy. Dyrekcja składa się z trzech członków. Do oświadczenia woli w imieniu Spółdzielni konieczne jest współdziałanie co najmniej dwóch członków Dyrekcji. Za spółdzielnię podpisują Dyrekcja w ten sposób, że do firmy dołączają podpisujący swe podpisy. Dyrekcji nie wolno bez zezwolenia Rady Nadzorczej: 1. nabywać, zbywać i obciążać nieruchomości, jak również zawierać umów łączących się przebudowy nieruchomości, 2. udzielać, mimo posiadania koncesji, gwarancji w jakiejkolwiek bądź formie; żyra na wekslach redyskontowanych w innych instytucjach finansowych, szczególnie w centralach finansowych i w bankach państwowych nie podlegają temu ograniczeniu, 3. wysłać weksli własnych spółdzielni (sola) i akceptować weksli trasowanych, 4. nabywać udziałów w innych przedsiębiorstwach i przystępować do innych spółdzielni, 5. ustąpić członkowie Dyrekcji Jan Lis, Józef Steindl i Władysław Wydro oraz zastępcą Józef Mika a w miejsce ich wubran został Stanisław Kwoczyński. że Spółdzielnia jako przemułara połączyła się z Kasą Słeczka Spółdzielnią z nieograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowie na Strusinie. Rs. 1188

II. RS. I. 98. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 23 listopada 1943 r. wykreślono z rejestru Spółdzielni firmę Kasa Słeczka Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowie na Strusinie, z powodu przejścia jej przez Bank Ludowy Spółdzielnię z ograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowie. Rs. 1188a

Rejestracja nowych statutów

I. Rp. 35/43. — I. RS. V. 125. Postanowienie. Dnia 9 listopada 1943 r. Sąd Okręgowy w Reichshof po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 1943 r. sprawy Aleksandra Drozdowicza i tow. w Sobowie o wpisanie do rejestru spółdzielni nowo założonej firmy postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru V. 125 następujące dane: Firma: Spółdzielnia Spożywców „Bratnia Pomoc” w Sobowie z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: Sobów. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: Spółdzielnia będzie organizować i prowadzić wszelkiego rodzaju zakłady gospodarcze oraz podejmować działalność społeczno-kulturalną, w szczególności zaś będzie kupować hurlowo, przerabiać oraz wywierać artykuły spożywcze i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedać je detalicznie swoim członkom. Ponadto spółdzielnia będzie: a) przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w imieniu i na rachunek Banku Spółdzielczego „Społem” w Warszawie i za zezwoleniem tegoż Banku, b) wymieniać płody rolne na artykuły spożywcze, skupować płody rolne, przerabiać i zbywać na własny i komisyjny rachunek, c) prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną, związaną z działalnością spółdzielni. Uwaga do § 3 i 1. walne zgromadzenie może zezwolić na działalność gospodarczą i z nieczłonkami.

Udział wynosi 25 zł, płatny gotówką. Członkowie zarządu: Aleksy Drozdowicz, Władysław Warłón i Jan Rylwiński; a) czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) pismo do ogłoszeń Dziennik urzędowy, c) rok obrachunkowy kalendarzowy, d) zarząd składa z 3 osób powołanych przez radę nadzorczą. Firmę podpisuje dwóch członków zarządu łącznie, e) ograniczenia uprawnień zarządu zawiera § 29 statutu, g) przepisy o likwidacji ustawowe. Data wpisu: 3. 12. 1943. Rs. 1181

Rp. 45/42. Sąd Okręgowy jako rejestrowy we Lwowie w sprawie firmy „Spółdzielnia pracy Spółnota” z odp. udziałami w Warszawie wpisał dnia 25 czerwca do tuf. rejestru handlowego R. S. II. 124 następujące dane: Firma Spółdzielni: „Spółnota” Spółdzielnia pracy z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: Warszawa, Bracka 18, oddział Lwów, Mickiewicza 5. Przedmiot przedsiębiorstwa: Zatrudnienie swych członków przez zakładanie i prowadzenie placówek wytwórczych, przetwórczych, kupna, sprzedaży, biur zleceń i usług, jako też zaopatrywanie swych członków w artykuły żywnościowe, dzierżawa, nabywanie, zbywanie i budowanie nieruchomości. Udział członka wynosi 50 zł i wpłaca się jednorazowo przy przystąpieniu członka. Za zobowiązania spółdzielni odpowiada członek tylko zgłoszony udziałami. Zarząd spółdzielni składa się z 3 członków. Bieżąca korespondencja i pokwitowania podpisuje przy firmie jeden z członków zarządu albo kierownik ośnośnego działu pracy. Należności do ważności różnego rodzaju weksli, pełnomocnictw, umów i zobowiązań konieczne są przy firmie podpisy dwóch członków zarządu. Zarząd spółdzielni stanowią: Adam Nebelski, Tadeusz Dulbor, Kondrat Sieniewicz. Ogłoszenia spółdzielni pomieszcza się w organie ogłoszeń Rewizyjnego Związku. Rs. 1186

Rejestracja członków Zarządu

II. RS. II. 215 b). Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 26 września 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie „Snop” Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Zakliczynie z odpowiedzialnością udziałami, że ustąpił członek Zarządu Franciszek Mazgaj, a w jego miejsce wybrany został Adam Charkiewicz. Rs. 1172

II. RS. III. 345. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 31 lipca 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy Firmie

Spółdzielnia Spożywców „Jutrzenka” w Fałciszewie z odpowiedzialnością udziałami, że ustąpił członek Zarządu Józef Studziński, a w miejsce jego wybrany został Kazimierz Jarosz. Rs. 1172-a

I. RS. IV. 33. Postanowienie. Dnia 16 października 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie po rozpoznaniu w dniu 16 października 1943 r. sprawy Spółdzielni Spożywców w Słalowej Woli o wpisanie do rejestru spółdzielni zmianę zarządu postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV. 33. 1. Nr. kolejny wpisu 6. I. Członek zarządu Helena Olesińska, II. wykreślono Stanisława Eskiego. Data wpisu: 20 października 1943 r. Rs. 1179

I. RS. V. 89. Postanowienie. Dnia 9 listopada 1943 r. Sąd Okręgowy w Reichshof po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 1943 r. sprawy Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Niebylcu o wpisanie do rejestru spółdzielni zmian postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru V. 89 następujące dane: I. Członek zarządu: Andrzej Charzewski. II. Wykreślono: Kazimierza Bombę. Data wpisu: 25. 11. 1943. Rs. 1179a

II. RS. I. 73. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 24 września 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Bank Ludowy Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w Tarnowie, że ustąpił członek Dyrekcji Michał Sochacki, a w miejsce jego wybrany został Szymon Blaszkiewicz. Rs. 1182

II. RS. I. 137. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 26 września 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Kasa Stelczyńska Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Woli Rzędzińskiej, że ustąpił członek Zarządu Karol Starzyk, a w miejsce jego wybrany został Jan Małochleb. Rs. 1182a

II RS. I. 71. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 24 września 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Kasa Stelczyńska Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Szywnaldzie, że ustąpił członek Zarządu Jan Plebanek, a w miejsce jego wybrany został Stanisław Szczęch. Rs. 1182 b

Wykreślenia z rejestru

II. RS. I. 72. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 4 września 1943 r. wykreślono z rejestru Spółdzielni firmę Kasa Rękodzielnicza Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Dąbrowie w likwidacji — z powodu ukończenia likwidacji. Rs. 1174

Rozwiązania i likwidacje spółdzielni

Nr. I. RS. II. 56. Postanowienie. Dnia 25 września 1943 r. Sąd Okręgowy w Reichshof po rozpoznaniu dnia 25 września 1943 r. sprawy Kasy Samopomocy dla rolnictwa, handlu i przemysłu Spółdzielni z ograniczoną poręką w Głogowie o rozwiązanie i zarządzanie likwidacji postanawia: 1. Rozwiązać w myśl art. 65 ustawy z dnia 29. 10. 1920 r. Dz. U. R. P. — poz. 495/34 o spółdzielniach — Kasę Samopomocy dla rolnictwa, handlu i przemysłu Spółdzielni z ograniczoną poręką w Głogowie. 2. Zamianować likwidatorami rozwiązanej Kasy Samopomocy dla rolnictwa handlu i przemysłu Spółdzielni z ogr. poręką w Głogowie — członków zarządu a to pp. Józefa Kubosa i Honoratę Wagner w Głogowie. Równocześnie wzywa się likwidatorów Józefa Kubosa i Honoratę Wagner, aby niezwłocznie złożyli przyrzeczenie sumiennego wykonywania obowiązków, a następnie objeli powierzone im funkcje i złożyli z tego pisemne sprawozdanie, po czym nastąpi wpis do rejestru. Rs. 1173

Ustanowiona przez Sąd Okręgowy w Lublinie Wydział Rejestru Handlowego postanowieniem z dnia 30 grudnia 1942 r. likwidatorem z urzędu Spółdzielni Mleczarskiej w Niedźwiadzie gminy Tarło, zawiadamiam, że powyższa spółdzielnia została rozwiązana i jest w stanie likwidacji. W związku z tym na podstawie art. 76 Ustawy o spółdzielniach, wzywam wszystkich wierzycieli do zgłaszania roszczeń należycie udokumentowanych w terminie ustawowym pod adresem likwidatora z urzędu Reginy Stopnickiej-Czyżewicz, Puław, ul. Parkowa Nr 43. Sp. 1185/Ogl. i.

Zarząd Sklepu Kółka Rolniczego w Tryńcuzy wzywa wszystkich wierzycieli do zgłoszenia się w terminie 3 miesięcznym od daty ostatniego ogłoszenia wraz z odpowiednimi dowodami celem ustalenia preferencji i podjęcia należności. Zarząd. Sp. 1161/Ogl. III

MASZYNY KUPNO SPRZEDAŻ
DO PISANIA LICZENIA NAPRAWA
ZŁOTA 46 TEL. 2-79-23

MECHANIK
B. Grzechociński

W domu

obok codziennych zajęć odpowiadając listownie na pytania, można przerobić **SZKOŁĘ HANDLOWĄ** i otrzymać świadectwo ukończenia o pełnych prawach.

Zapisy przyjmuje i prospekt wysyła:
SEKRETARIAT KORESPONDENCYJNEJ SZKOŁY HANDLOWEJ PRZY PUBL. KUP. ZAWODOWEJ SZKOLE w REICHSHOF, Hofmanowej 3

Reklama
dźwignią
handlu!

WYTWÓRNIĄ TOREB PAPIEROWYCH

Sprzedaż papieru i szpagatu

J. POGORZELSKA

Warszawa, Przechodnia 1. m. 4, tel. 304 09
w podwórzu, prawa oficyna II. p.
Prowincja za zaliczeniem

Zakł. Przem.

Maszyny Biurowe

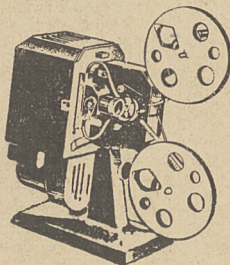
Warszawa, Zielna 9 - Telefon 234-66

Stefan Błażejowski

Wzorowa konserwacja maszyn

Remonty, naprawy, przeróbki maszyn do pisania, liczenia, powielania wszystkich systemów i t. p.

Kupno - Sprzedaż - Zamiana

KINO

aparaty wąskotaśmowe
8-16 mm oraz
wszelki sprzęt kinowy

Sprzedaż-Zamiana-Kupno

„MARCO“

Warszawa, Plac Trzech Krzyży 13 - Tel. 857-40

Czytając tygodnik „ROLNIK“

Aparaty wylęgowe

wszystkich wielkości i znanych firm dostarczamy wprost ze składu

Sztuczne kwoki
ogrzewane koksem,
węglem, elektrycznością

Budki do wychowu piskląt, gniazda zatraskowe, korytka, aparaty wylęgowe, preparaty do wychowu, środki przeciw robactwu, wapno pastewne, mieszanki mineralne dla drobiu i t. d.

poleca w najlepszej jakości

Joachim BLECHSCHMIDT

Sprzęt drobiarski i rolniczy

Gößnitz Krs. Altenburg

Katalog na żądanie

Hurtownia Papieru

Zaspakaja
wszystkie zapo-
trzebowania

Michał Fleischer Kraków
Karmelicka 6
Biuro sprzedaży oraz skład papieru na Galicję, Lwów
Syxtuska 23

Warszawa, Zielna 29

poleca hurtowo
po cenach najniższych:
wody kwiatowe, kolońskie, perfumy,
kremy, szminki, pudry, róże, pro-
szek, pastę i mydła do zębów,
środki do gołeniasz, wazeliny, glicerynę,
brylantynę, proszki do prania
i czyszczenia, klej i oliwę do rowe-
rów, ultramarynę (1, 5, 10 kg i 1 kg)

PASIE do obuwia
„DOBROLIN“

i inne oraz

BARWNIKI do TKANIN
Koloryt, Wilbra, Okolit,
Barwinek, Farbol.

Prowincja za zaliczeniem.

Hodowla nasion**Dra J. Ackermann'a & Co**

maj, Irlbach, Post Straßkirchen b/Straubing (Ndb)

Stara i znana hodowla nasion oryginalnych poleca:

1. Jęczmień jary „Isaria” Ackermann'a, bardzo plenny, wdzieczny w uprawie, najlepszej jakości browarnianej, najwyższa wydajność ekstraktowa, wysoka zdolność przystosowania się do gleby i klimatu.
2. Jęczmień jary „Donaria” Ackermann'a, bardzo plenny, odporny na wyleganie, najlepszy jęczmień browarniany, najwyższa wydajność ekstraktowa, najlepszy jęczmień przemysłowy i paslowy dla okolic, obliwających w opady.

**Ogłoszenia w „Spółdzielcy”
dają doskonałe wyniki!**

Schering

Plonem naszym zagrażają najrozmaitsze choroby roślin, szkodniki i chwasty

Szkodom zapobiegamy zwalczając powyższych wrogów z pomocą znanych preparatów z zakresu ochrony roślin marki

SCHERING A. G. Berlin

Preparaty te można nabywać w biurach okręgowych Landwirtschaftliche Zentralstelle, w Spółdzielniach Rolniczo-Handlowych, oraz w firmach branżowych.

Korzystajcie
z
książek
„BIBLIOTEKI
ROLNICZEJ”

**Nawet kot
na
niewiele
się przyda**

Pomóc mogą jedynie skutecznie preparaty:

HORA

cebula morska
kruszona
cebula morska
w proszku
ładunki gazowe

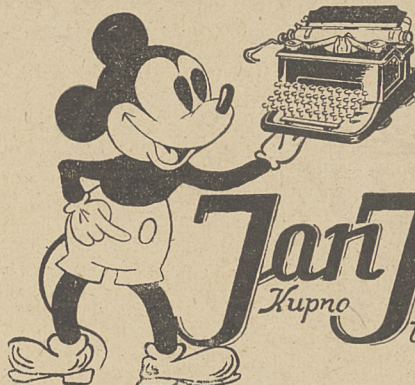
niszczące radykalnie szczury

**FAHLBERG-LIST AKTIENGESELLSCHAFT
MAGDEBURG SÜDOST**

ZAPISY

10 klas pierwszych i drugich dwuletniej szkoły handlowej przyjmuje:
Dyrekcja Korespondencyjnych Kursów Nauk Handlowych
Lublin, ul. Narutowicza 37, Skrytka pocztowa 109
Nauka w drodze korespondencyjnej
Szczegółowe informacje — po nadesłaniu zł. 3.

Stenografii polskiej i niemieckiej
oraz języka niemieckiego
nauczają listownie
Korespondencyjne Kursy
Stenografii
Lublin, skrytka pocztowa 109.
Wyczerpujące informacje
po nadesłaniu zł. 2-.

Maszyny
i Meble
Biurowe

Jan Jaworski
Kupno Sprzedaż Naprawa
Warszawa Łódź
tel. 9. 66-14

Przybory biurowe, części do maszyn

Pewność plonów daje nam:
zaprawianie nasion pod
znakiem

GERMISAN

Germisan uniwersalna zaprawa sucha
Germisan zaprawa mokra nasion

Pewne w działaniu / Proste w zastosowaniu / Ekonomiczne w użyciu

OD 1828 ROKU

Od czterech pokoleń

łączy się ten znak z miłymi chwilami, które przy filiżance kawy spędzamy w gronie rodzinnym albo w towarzystwie drogich gości.

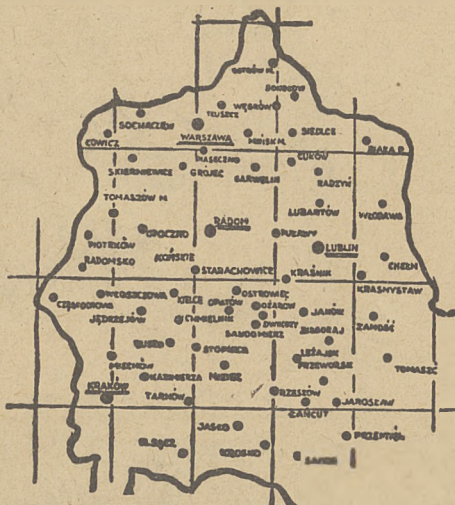
W dniu dzisiejszym życzymy naszym przyjaciółom, by przeżyli jeszcze dużo przyjemnych chwil pod znakiem MŁYNKA.

Franck

SKAWINA POD KRAKOWEM. DNIA 24 GRUDNIA 1943

Równomierna sieć rozdzielcza G. G.

53 Oddziały
8 Zakładów fabrycznych
16 Zbiornic Jaj
3 Punkty skupu rolnego
6 Składowe
15 Punktów znakowania jaj
5 Hurtowni soli
3 Młyny

„Spółem” zaopatruje
przeszło 3000 spół-
dzielni spożywców

Spółem

CENTRALA HANDLOWA

SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW W G. G.

SPÓŁDZIELNIA Z ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ UDZIAŁAMI W KRAKOWIE

ZARZĄD KOMISARYCZNY: KRAKÓW, KRUPNICZA 5 • SIEDZIBA CENTRALI I ZARZĄDU: ULICA DIETLA 23

DELEGATURY DYSTRYKTOWE: KRAKÓW, UL. KRUPNICZA 14 — LUBLIN, UL.
KONOPNICKA 3 — RADOM, UL. SŁOWACKIEGO 33 — WARSZAWA, UL. GRAŻYNY 18